

Wiadomości KSN

Biuletyn Informacyjny Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"

Nr 7 - 8 (88 - 89)

lipiec - sierpień

2003 r.

Solidarność

"Wiadomości KSN" są dostępne na stronie internetowej KSN Online pod adresem: <http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>

INFORMACJA

z zebrania Prezydium Rady KSN NSZZ "Solidarność" w dniu 04.07.2003 r.

Obecni:

Członkowie Prezydium:

Jerzy Dudek, Andrzej Grzaślewicz, Barbara Jakubowska, Tadeusz Kolenda, Edward Krauze, Piotr Lewandowski, Ryszard Mosakowski, Jerzy Olędzki, Wojciech Pillich, Kazimierz Siciński, Janusz Sobieszczański, Krzysztof Weiss, Jerzy Żurak,

Nieobecni: Krystyna Andrzejewska,

Pozostali obecni:

Członkowie Komisji Rewizyjnej: Jacek Duda.

Zaproszeni goście: Jerzy Jackl, Joanna Kniecicka.

Porządek obrad:

1. Projekty ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym",
2. Budżet państwa na 2004 rok w działach "Nauka" i "Szkolnictwo wyższe",
3. Tryb pracy nad projektem budżetu KSN na 2003 i 2004 r.,
4. Program współpracy z GEW,
5. Sprawy zagraniczne,
6. Dzień Nauczyciela - inicjatywa EI,
7. Sprawy bieżące,
8. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

Do proponowanego porządku obrad zgłosił uwagę kol. J. Żurak proponując włączenie sprawy ustaw finansowych. Kol. J. Sobieszczański poinformował, że ta sprawa jest przewidziana do omówienia w punkcie 7 dotyczącym spraw bieżących. Po tym wyjaśnieniu proponowany porządek obrad przyjęto bez zastrzeżeń.

Ad p.1. Informację przekazał kol. J. Sobieszczański. Odbyło się spotkanie z Panią minister Krystyną Łybacką. Wyraziła ona zdanie, że powinien powstać projekt ustawy łączący projekt prezydencki i projekt KSN. Projekt prezydencki w poprawionej formie powinien ukazać się nie wcześniej niż we wrześniu.

Kol. P. Lewandowski zaproponował, aby zgodnie z sugestiami ze spotkania z panią Minister projekt ustawy opracowany przez KSN umieścić w witrynie MENiS. Zwracano uwagę, że jeżeli na stronie MENiS nasz projekt będzie umieszczony tylko w formie komentarza do projektu prezydenckiego, to takiej sytuacji korzystniej będzie nie umieszczać go na tej stronie, gdyż jako komentarz nie zostanie dobrze odebrany przez czytelników. Jest na to za długi. Kol. W. Pillich zauważył, że w artykule dotyczącym projektu KSN podano nieprawdziwe informacje i z tego względu może okazać się korzystne umieszczenie naszego projektu na stronie MENiS, ponieważ wiele osób zaglądających na witrynę MENiS nie korzysta ze strony KSN. Po dyskusji uznano, że pozytywne będzie umieszczenie projektu KSN także w witrynie MENiS. Podsumowując dyskusję kol. J. Sobieszczański stwierdził, że należy umieścić nasz projekt w witrynie MENiS

Do KSN napływają opinie dotyczące projektu prezydenckiego ustawy. Uwagi te zbiera i opracowuje kol. J. Olędzki. Kol. J. Olędzki potwierdził, że napływają uwagi do projektu prezydenckiego i są uwzględniane w opracowywanej opinii KSN na temat tego projektu. Do projektu KSN zgłoszono kilka drobnych uwag, które nie zmieniają w sposób istotny jego treści merytorycznej, ale powinny zostać uwzględnione. Należy do nich ograniczenie dostępu do polskich uczelni obywatelom zagranicznym, co jest sprzeczne z prawem unijnym, i wprowadzenie programu emerytalnego dla pracowników nauki. Po uwzględnieniu uwag do projektu prezydenckiego opinia KSN zostanie skierowana do MENiS. Kol. R. Mosakowski zaproponował, aby w projekcie KSN zmniejszyć pensum do takiej samej wartości jak w projekcie prezyden-

SPIS TREŚCI

- Prezydium Rady KSN z dnia 04.07.2003 r.
- Stanowisko Prezydium KSN NSZZ "S" w sprawie wynagrodzeń w sferze budżetowej oraz założeń do budżetu państwa na 2004 r.
- "Prawo o szkolnictwie wyższym" – opinie o projekcie prezydenckim ustawy.
- Informacja dotycząca regulacji płacowych od 1.09.2003 r.
- Stanowisko WZD SKGWB NSZZ "S" dot. likwidacji JBR
- Przedruk: "Dziennik Polski" Pieniądze dla nauki – Rada zamiast komitetu.
- KU NSZZ "S" przy Uniw.M.Kopernika o preambule do Traktatu Konstytucyjnego UE
- A.Kossuth "Jak sięgnąć po władzę?"
- Seminarium szkoleniowe nt. "Podstawy gospodarki finansowej szkół wyższych" – 4.X.2003 r.

kim i przejąć niektóre definicje z projektu prezydenckiego. Kol. K. Siciński poinformował, że na stronie KSN zostały umieszczone zgłaszane uwagi do projektu prezydenckiego. Zwiększyło to znacznie oglądalność naszej strony. Dotychczas wpłynęło 16 uwag. Jest to jednak stosunkowo mało, ale w najbliższym czasie mają zostać dosłane uwagi z kilku kolejnych uczelni oraz od kilku profesorów.

Ma się odbyć spotkanie przedstawicieli KSN z prof. J. Woźnickim, Przewodniczącym Zespołu Prezydenta RP do opracowania projektu ustawy o szkolnictwie wyższym.

Dwa tygodnie temu odbyło się posiedzenie Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego poświęcone projektowi prezydenckiemu. Rada Główna negatywnie zaopiniowała ten projekt. Zgłoszono do niego ponad 150 poprawek.

Kol. J. Olędzki poinformował, że był na spotkaniu przedstawicieli szkół artystycznych. Zorientował się, że w tym środowisku nie jest znany ani projekt KSN, ani prezydencki. Informacje na ten temat nie docierają do tego środowiska, ponieważ większość nie ma dostępu do internetu.

Ad p. 2. Budżet szkolnictwa wyższego na rok 2004. Były w tej sprawie rozmowy z Panią minister K. Lybacką. Potwierdziła ona, że program trzeciego etapu podwyżek powinien być realizowany bez przeszkód. Nie został jeszcze dokonany podział budżetu pomiędzy resorty. Są opracowane wskaźniki, ale brak wskaźnika stosunku wzrostu wynagrodzeń w strefie budżetowej do wzrostu wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym. Projekt stanowiska KSN w sprawie budżetu na rok 2004 przedstawił na piśmie kol. J. Żurak. Kol. J. Sobieszczański zaproponował, aby opinie te uzupełnić o postulaty: • zwiększenia nakładów na fundusz świadczeń socjalnych, ponieważ mają nim być objęci doktoranci, którzy faktycznie spełniają rolę asystentów, • z tego samego względu zwiększyć fundusze na badania naukowe i działalność statutową. Ostateczną wersję stanowiska opracują kol. kol. J. Sobieszczański i J. Żurak.

Ad p. 3. Kol. J. Sobieszczański zreferował zagadnienie budżetu KSN na lata 2003 i 2004. Stwierdził, że preliminarz budżetowy na rok 2004 powinien zostać opracowany z wyprzedzeniem, aby nie wystąpiła taka sytuacja jak w roku bieżącym. Powinna zostać wyjaśniona sprawa kosztów współpracy zagranicznej. Tryb i terminarz opracowania preliminarza powinien zostać przygotowany przez kol. B. Jakubowską najpóźniej we wrześniu. Należy rozważyć, czy poświęcimy całe posiedzenie Rady na sprawy zagraniczne zgodnie z propozycją kol. A. Grząślewicza przedstawioną na posiedzeniu Rady. Kol. B. Jakubowska poinformowała, że wysłała pisma do EI i FIET z propozycją rozłożenia naszej składki na dwie raty. Obie organizacje odpowiedziały pozytywnie. Pierwsza rata została zapłacona w czerwcu, a druga ma być wpłacona w listopadzie. Należy przeprowadzić analizę ściągalności składek z poszczególnych komisji zakładowych i do niesolidnych komisji rozesłać monity. Kol. P. Lewandowski przypomniał, że Komisja Krajowa zobowiązała się do pokrywania kosztów opłat członkowskich organizacji międzynarodowych. Kol. K. Siciński stwierdził, że w skali Komisji Krajowej koszty współpracy międzynarodowej wynoszą około 2 mln zł. Jest to kwota bardzo duża, trudna do przyjęcia przez KK. Istnieje obawa, że w przy-

szłym roku KK również nie będzie w stanie pokryć kosztów naszego uczestnictwa w organizacjach międzynarodowych. Kol. W. Pillich zauważył, że niektóre formy naszej działalności powinny być prowadzone odpłatnie. Kol. R. Mosakowski stwierdził, że nasza przynależność do EI nie powinna podlegać żadnej dyskusji. Jest to organizacja branżowa i tylko KSN jest kompetentny do prowadzenia działalności w tym zakresie. Możemy oszczędzić tylko na udziale w imprezach organizowanych przez tę organizację. Jednak brak uczestnictwa powoduje nieskuteczność naszej przynależności. Uczestnictwo we władzach tej organizacji powoduje istotne zmniejszenie ponoszonych kosztów. Większość kosztów udziału w imprezach ponosi centrala organizacji. Aby pełniej poinformować o EI należy zlecić przetłumaczenie na język polski statutu tej organizacji. Również należy przetłumaczyć statut ETUCE. Zostaną podjęte działania, aby KK sfinansowała przetłumaczenie tych dokumentów.

Na następne posiedzenie Rady należy wprowadzić punkt dotyczący współpracy zagranicznej. Przygotowane materiały zostaną przedstawione na stronie KSN lub rozesłane do członków Rady conajmniej 2 tygodnie przed posiedzeniem Rady.

Ad p. 4. Współpraca z GEW jest prowadzona od wielu lat. Było wiele seminariów. Kontakty są owocne. Kol. R. Mosakowski poinformował, że komisja zagraniczna nie powinna kreować współpracy. Jej rola polega na służeniu KSN i całemu Związkowi. Zwrócił się w maju do członków Rady o zaproponowanie głównych problemów, którymi powinna zająć się komisja. Poza propozycjami kol. W. Pillicha i K. Sicińskiego nie wpłynęły żadne propozycje. Kontynuując współdziałanie podjęto decyzję, że na letnią szkołę GEW zostanie wysłany kol. W. Pillich. Podjęto dyskusję o wspólnym seminarium. Kol. W. Pillich zaproponował, aby zorganizować przyjazd przedstawiciela GEW z referatem na temat organizacji nauki w Niemczech. Kol. J. Dudek przypomniał, że taka propozycja już była i zrezygnowano z niej ze względu na koszty. Kol. K. Siciński stwierdził, że jednym z najważniejszych tematów są bariery udziału podmiotów polskich w programach międzynarodowych. Kol. A. Grząślewicz zauważył, że problematyka organizacji badań naukowych nie jest sprawą czysto związkową. Należy w to włączyć różne instytucje, które powinny to finansować. Kol. J. Jackl stwierdził, że również powinno się odbyć seminarium dotyczące spraw uczelni artystycznych. Kol. K. Weiss zauważył, że tego typu seminaria powinny być odpłatne. Kol. R. Mosakowski stwierdził, że w związkach zawodowych na zachodzie są całe departamenty zajmujące się tymi sprawami, a nam brak nawet jednej osoby do tego celu. Kol. J. Dudek zaproponował, aby do wystąpienia ze strony polskiej dołączyć propozycje współpracy w ramach programów Unii Europejskiej.

Kol. J. Sobieszczański podsumował dyskusję. Postanowiono wystąpić z inicjatywą zorganizowania w 2004 r. wspólnego seminarium. Tematyka seminarium powinna obejmować następujące zagadnienia:

1. Warunki zatrudnienia.
2. Autonomia uczelni.
3. Aktualne trendy w procesie bolońskim.
4. Organizacja i finansowanie placówek naukowych.
5. Główne bariery w uczestnictwie podmiotów polskich w programach unijnych.

6. Organizacja, finansowanie i specyfika działalności szkół artystycznych.

Wstępnie przyjęto, że seminarium będzie trzydniowe i będzie zorganizowane być może we Wrocławiu w kwietniu lub maju przyszłego roku.

Ad p. 5. Kol. R. Mosakowski poinformował o planowanych wyjazdach zagranicznych. Najbliższy wyjazd dotyczy spotkania EI i ETUCE w Turcji. Spotkanie ma dotyczyć problemów związanych z przyjęciem 10 nowych członków UE i rozszerzenia działalności tych organizacji na nowo przyjęte kraje. Organizacja WTC ma zostać włączona do EI. Również we wrześniu ma być w Brukseli posiedzenie Komitetu Szkolnictwa i Badań Naukowych.

Ad p. 6. Z inicjatywy EI jest obchodzony w dniu 05.10. dzień nauczyciela. Organizacja obchodów jest koordynowana przez EI. Zapytano nas, czy potrzebujemy materiały informacyjne rozprowadzane przez EI i jakie są nasze inicjatywy w tej sprawie. Prezydium rozważało propozycję zorganizowania konferencji prasowej w Dniu Nauczyciela.

Ad p. 7. Sprawy bieżące:

Opinia do projektu ustawy podatkowej. Propozycję treści opinii przedstawił kol. J. Żurak, jednak było zbyt mało czasu na jej opracowanie w formie ostatecznej. Zostanie ona opracowana przez kol. J. Żuraka w najbliż-

szych dniach i przekazana do kol. J. Sobieszczańskiego. Należy zwrócić się do kol. J. Olędzkiego i E. Krauzego o opinie w sprawie podatków PIT i CIT. Zapytania o opinie w tej sprawie zostały rozesłane do kilku osób.

Omawiano niektóre sprawy interwencyjne przedstawione przez kol. E. Krauzego.

Kol. P. Lewandowski zabrał głos w sprawie Informatora. Nakład został wyczerpany należy rozważyć możliwość wznowienia. Jednak przed wydrukowaniem należy wprowadzić do tekstu kilka poprawek, w tym nowy taryfikator płac.

Kol. J. Żurak zapytał co dzieje się z Układem Zbiorowym. Kol. P. Lewandowski poinformował, że PUZP jest aktualnie w opiniowaniu przez różne uczelnie. Termin zbierania uwag został przedłużony.

Kol. W. Pillich poinformował, że rozpoczęto program szkoleń regionalnych. Przewiduje się, że następne szkolenie regionalne odbędzie się w Gdańsku. Dodatkowo zostało zaplanowane ogólnopolskie szkolenie dotyczące spraw finansowych. Jednak koszty prelegentów są bardzo wysokie. Należy rozważyć kontynuację szkoleń zdając sobie sprawę, że jest to jedno z najważniejszych zagadnień w działalności związkowej. Seminarium w sprawach finansowych planowane jest na początek października i odbędzie się w Warszawie.

Ad. p. 8. Wolnych wniosków nie zgłoszono.

Na tym zebranie zakończono.

Krzysztof Weiss

**Pani
Marii Wesołowskiej**

Redaktor Naczelny "Wiadomości KSN"

serdeczne wyrazy głębokiego współczucia

z powodu śmierci

OJCA

składają

**Przewodniczący, Członkowie Rady i Prezydium
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"
oraz Redakcja Biuletynu**

STANOWISKO
Prezydium Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"
w sprawie kształtowania wynagrodzeń
w sferze budżetowej oraz założeń do budżetu państwa na rok 2004

Warszawa, dn. 4 lipca 2003 r.

W odniesieniu do pracowników cywilnej sfery budżetowej:

Uważamy, że na rok 2004 wzrost wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej powinien być nie mniejszy niż wskaźnik prognozowanej inflacji powiększony o połowę planowanego przyrostu PKB, czyli o 4,7%. Postulat tak kształtowanego wzrostu był od wielu lat postulatem związków zawodowych przedkładanym stronom w ramach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych. Uzasadnieniem jest fakt, że pracownicy sfery budżetowej winni być również w istotny sposób konsumentem wzrostu PKB państwa.

W odniesieniu do pracowników szkolnictwa wyższego:

1. W budżecie państwa zapewnione będą środki na zrealizowanie III etapu systemowego wzrostu wynagrodzeń pracowników szkół wyższych, wynikającego z art. 117a ustawy o szkolnictwie wyższym. Środki rezerwy winny zapewnić pokrycie wzrostów wynagrodzeń w 100%, a nie jak dotychczas w 96,1%.
2. Środki na wynagrodzenia pracowników szkół wyższych określone w ramach dotacji budżetowej oraz rezerwy przeznaczonej na wzrost wynagrodzeń zostaną powiększone na niezbędne zwiększenie zatrudnienia oraz na awans nauczycieli akademickich z racji uzyskiwania przez nich tytułu i stopni naukowych.
3. Należy w znacznym stopniu zwiększyć środki na wydatki pozapłacowe (rzeczowe oraz majątkowe) określone w dotacjach na działalność dydaktyczną uczelni. Coroczne zmniejszanie środków przeznaczonych na wydatki pozapłacowe doprowadziły do sytuacji, że kwoty przeznaczone na wydatki rzeczowe stanowią około 10% tej dotacji i w żaden sposób nie pokrywają zobowiązań z tytułu tych obciążeń. Należy podkreślić, że uczelniom przybywa dodatkowych zobowiązań, jak chociażby ostatnio opłata składki za ubezpieczenie zdrowotne uczestników studiów doktoranckich. Z tego tytułu w skali działu szkolnictwo wyższe dodatkowe obciążenia znacznie przekraczają 20 mln. zł. Potrzebne jest także zwiększenie środków ze względu na pożądane objęcie zakładowym funduszem świadczeń socjalnych grupy doktorantów. Zmniejszające się środki na wydatki pozapłacowe i niepełne finansowanie dotacji (96,1%) powodują, że występują w wielu uczelniach przypadki pomniejszania środków przeznaczonych na płace; w konsekwencji nie są w pełni realizowane postanowienia nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym w zakresie systemowego wzrostu wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego.
4. Należy zwiększyć do 100% finansowanie dotacji na działalność dydaktyczną uczelni, ponieważ występują coraz większe trudności z pozyskiwaniem dodatkowych środków, także z powodu zmniejszania się liczby studentów przyjmowanych na studia płatne.
5. Katastrofalna sytuacja ma miejsce w dziale nauka. Środki finansowe rozdysponowywane przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji na badania naukowe są poniżej progu bezpieczeństwa. Powoduje to redukcję potencjału badawczego polskich placówek naukowych. Niezbędna staje się istotna poprawa tej sytuacji. W pierwszej kolejności należy zwiększyć środki na badania statutowe i badania własne szkół wyższych, gdyż decydują o utrzymaniu zdolności do prowadzenia badań naukowych.

Cena za obecny stan niedostatecznego finansowania tych dziedzin jest i będzie bardzo wysoka. Obniżenie poziomu kształcenia i osłabienie aktywności na polu badań naukowych przełoży się na ograniczenie możliwości rozwoju naszego kraju. **Sytuacja więc wymaga pilnej poprawy.**

Uwaga: Wyjaśnienia wymagają dane określone w załączniku Nr 1.

Czy wartości określone w załączniku na wynagrodzenia oraz przeciętne wynagrodzenia w 2003 r. uwzględniają wzrosty wynikające z uruchomienia rezerwy budżetowej na II etap wzrostu wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym?

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ "Solidarność"
/-/ Janusz Sobieszczański

“PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM” – UWAGI DO PROJEKTU USTAWY

Uwagi Komisji ds. Organizacji i Finansowania Nauki KSN NSZZ “Solidarność” do projektu “Prawa o Szkolnictwie Wyższym” opracowanego przez Zespół Prezydenta RP. (Projekt w wersji “26 maj 2003”)

Warszawa, 9.07.2003 r.

UWAGI OGÓLNE

1. Uregulowania prawne dotyczące szkolnictwa wyższego i nauki winny być sposobem realizacji strategii edukacyjnej państwa, a nigdy nie poprzedzać jej sformułowania. Co zatem zrobiono w kwestii określenia strategii edukacyjnej państwa polskiego w okresie poprzedzającym przedstawienie projektu?

- Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu poddało w końcu ubiegłego roku pod dyskusję społeczną dokument pt. “Strategia rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce do roku 2010”, ale nigdy nie przedstawiło jego poprawionej wersji uwzględniającej wyniki przeprowadzonej dyskusji. A przecież w tej dyskusji nie zostawiono na nim “suchej nitki” podkreślając elementarne braki warsztatowe opracowania, konserwatyzm zamierzeń i brak perspektyw rozwoju.
- “Raport o zasadniczych problemach szkolnictwa wyższego w polskim systemie edukacji narodowej” przygotowany dla Prezydenta RP przez profesorów Andrzeja Janowskiego, Andrzeja K. Koźmińskiego, Jerzego Woźnickiego i Franciszka Ziejkę, nie został zweryfikowany przez publiczną dyskusję - przy wykorzystaniu środków komunikacji społecznej. Wymieniany jako podstawa programowa proponowanych zmian prawa zawartych w Projekcie ustawy Zespołu Prezydenta RP jest nieznany ogółowi społeczności akademickiej. W tej sytuacji przedstawiony projekt od początku jest “skażony” poważnym błędem metodologicznym.

2. Nieodłącznym postulatem towarzyszącym reformom prawa jest dążenie do prostoty i przejrzystości zapisów.

- Projekt wyraźnie wskazuje na dążenie autorów do niemal “ręcznego sterowania” szkolnictwem wyższym poprzez akty wykonawcze niższego rzędu: rozporządzenia Rady Ministrów (6) i rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego (przeszło 40). Przykładem kuriozalnym może być np. zapis art.8 u.7: “Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, przypadki uzasadnione możliwościami kadrowymi uczelni, w których jednostka organizacyjna uczelni lub uczelnia, nie posiadająca uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora, mogą prowadzić studia podyplomowe.”

3. Ustawy nigdy nie powinny tworzyć zbędnych bytów zaspakajających ambicje i dążenia niewielkich grup.

- Obok Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego - dotąd najwyższego forum wyrażania opinii w imieniu całego środowiska akademickiego, pojawia się w Projekcie Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) jako ciało z osobowością prawną, mocno ustawowo osadzone - w rezultacie konkurencyjne wobec Rady Głównej. Projekt wprowadza tym samym do systemu zamieszanie kompetencyjne i praktycznie poważnie ogranicza najważniejszy element jego autonomii.
- Umocowana w systemie zapisami Projektu Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP) stanowi, zgodnie z jej dotychczasowym statutem, zgromadzenie rektorów. Tego rodzaju ciało nie wymaga umocowania w ustawie - jest stowarzyszeniem. Jego autorytet jest pochodną autorytetu jego członków, a autorytet głosu KRASPU powinien być mierzony nie umocowaniem w ustawie, ale wagą przedkładanych argumentów i racji.

4. Projekt uznaje i utrzymuje dotychczasowy model kariery nauczyciela akademickiego w zasadzie bez zmian. Podstawą jest znowelizowana ustawa o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki z dnia 14 marca 2003r., która utrwała model kariery właściwy dla państwa totalitarnego, wywodzący się z PRL i w wielu aspektach wzorowany na systemie obowiązującym w przeszłości u “wielkiego brata”.

- W projekcie nadal “fundamentem” gmachu szkolnictwa wyższego w Polsce są instytucje doktora habilitowanego i profesora tytularnego. Bez nich nie może powstać ani istnieć żaden wydział ani żadna uczelnia. Tymczasem w państwach najbardziej efektywnych na świecie pod względem uzyskanych wyników badań i skolaryzacji na poziomie wyższym habilitacja i tytuł są to byty na ogół nieznane, co dowodzi że w dobrej nauce są niepotrzebne. W Polsce te kosztowne i nieproduktywne “zaszczyty” mają prowadzić społeczeństwo w XXI wiek.
- Projekt podtrzymuje sztuczną i wielokrotnie skompromitowaną formułę, uzależniającą tworzenie i rangę uczelni od liczby tytułów i habilitacji, a nie od parametrów bezpośrednio związanych z wynikami badań i nauczania. Takie rozwiązanie wyklucza jakąkolwiek możliwość konkurencji z uczelniami o renomie świa-

towej.

- Projekt, świadomie rezygnując z przeobrażeń obowiązującego dotąd w Polsce modelu kariery akademickiej, utrwała strukturę coraz wyraźniej przybierającą postać swoistego, chorego skansenu. Przykładem absurdu jest to, że projekt podtrzymuje równoległe funkcjonowanie dwóch państwowych instytucji akredytacyjnych, zajmujących się bardzo zbliżoną materią. Centralna Komisja do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych i Państwowa Komisja Akredytacyjna powinny przecież stanowić jeden wspólny organizm.

5. Projekt pozbawia stabilizacji w zawodzie (przez odejście od mianowania) większość nauczycieli akademickich.

- Przy mianowaniu wzmocniona jest trwałość zatrudnienia, która polega m.in. na ustaleniu zamkniętego katalogu przyczyn uzasadniających wypowiedzenie stosunku pracy. Mianowanie w polskim szkolnictwie wyższym, obejmujące (przy pewnych statutowych ograniczeniach) niemal 80% nauczycieli akademickich, pozwalało na dość dobrą realizację zapisów przyjętych w artykule 27 podpisanej przez Polskę Rekomendacji Dotyczącej Statusu Personelu Nauczającego w Szkołach Wyższych (UNESCO 1997)¹. Istotną cechą stosunku pracy z mianowania jest rodzaj odpowiedzialności, jaka wiąże się z pełnieniem obowiązków. Pracownicy mianowani podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej, która charakteryzuje się głównie szerokim katalogiem kar oraz tym, że kary te stosują specjalne organy - komisje dyscyplinarne. Dla pracowników niemianowanych komisje dyscyplinarne nie są potrzebne - Kodeks Pracy pozwala na zwolnienie pracownika zatrudnionego na podstawie umowy o pracę nawet bez podania uzasadnienia.
- W Projekcie mianowanie pozostawiono jedynie dla profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych (ok. 15% personelu nauczającego), i to właściwie tylko dla nich są komisje dyscyplinarne. Jest to poważny błąd systemowy, ale nie można także wykluczyć świadomego i zamierzonego działania projektodawców.
- Odejście od mianowania jako normy zatrudnienia nauczycieli akademickich dałoby się wytłumaczyć jedynie brakiem wystarczającej elastyczności zatrudniania, potrzebnej dla usuwania ludzi nie przydatnych, nie sprawdzających się w zawodzie. Tymczasem brak jest jakichkolwiek przesłanek pozwalających na uzasadnienie takiego rozwiązania. Obecnie obowiązujące przepisy pozwalają przecież, mimo mianowania, łatwo rozstać się z pracownikiem nieprzydatnym, nie wykazującym postępów. Wystarczy przecież uczciwie przeprowadzona okresowa ocena dorobku. Jeśli jednak lepiej jest, by tak "istotne" zmiany polegały na pozbawieniu stabilizacji w zawodzie ok. 65% nauczycieli akademickich, to, co chcą osiągnąć takim sposobem projektodawcy?
- Nawiązanie stosunku pracy na podstawie umowy o pracę otwiera perspektywę wprowadzenia jako praktykowanej normy "zatrudnienie na czas określony". W warunkach polskich będzie to dużą i istotną zmianą warunków pracy nauczycieli akademickich - praca w permanentnym stanie obawy o jej utratę. Dodatkowo będzie to oznaczać również niepewność dotyczącą możliwości kontynuowania podjętych badań naukowych. Skutki takiego rozwiązania będą więc dużo szersze.
- Podział nauczycieli akademickich na zatrudnionych na podstawie mianowania i zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wprowadza nowy podział do środowiska akademickiego: wąską grupę "oligarchów" i szerokie rzesze "wyrobników". Wszystko to w systemie kariery akademickiej głęboko uwarunkowanym stanem odziedziczonym po państwie totalitarnym.
- Upowszechnienie zatrudnienia na czas określony wprowadza nowe, dodatkowe uzależnienie nauczycieli akademickich od przełożonych. Buduje atmosferę strachu i powoduje, że **tradycyjna demokracja i samorządność akademicka może zostać sprowadzona do roli fasadowej.**

6. Wprowadzenie w Projekcie podziału studiów na stacjonarne i niestacjonarne ze wskazaniem stacjonarnych jako podstawowej formy studiów i limitowaniem liczby przyjęć na studia niestacjonarne do wysokości liczby studentów studiów stacjonarnych jest w istocie utrwaleniem przyzwolenia na utrzymanie studiów odpłatnych w szkołach publicznych na stałe. *To jest nie do przyjęcia dla tych wszystkich, którzy uważają, że szkoły publiczne pełnią służbę społeczną polegającą na wyrównywaniu szans tak, by do najlepszych szkół i na najbardziej pożądane kierunki dostawali się uczniowie niezależnie od swego pochodzenia, miejsca zamieszkania czy stopnia zamożności. Istotą jest tu zjawisko synergii społecznej, czyli takie postępowanie, by w możliwie największym stopniu zapewnić dojście najzdolniejszych i najlepiej przygotowanych ludzi na właściwe miejsca w społeczeństwie, by zapewnić warunki najlepszego rozwoju nam wszystkim. Podejście przyjęte*

¹ Artykuł 27 Rekomendacji Dotyczącej Statusu Personelu Nauczającego w Szkołach Wyższych (UNESCO 1997): "Personel nauczający w szkołach wyższych ma prawo do wolności akademickich, to jest prawo do wolności nauczania i dyskusowania - bez ograniczeń doktrynalnych, prawo do wolności w prowadzeniu badań, w ogłaszaniu i publikowaniu wyników tych badań, prawo do wolności w wyrażaniu opinii o instytucji lub systemie, w których pracuje, prawo do wolności od instytucjonalnej cenzury, prawo do wolności udziału w zawodowych i przedstawicielskich ciałach akademickich. Cały personel nauczający w szkołach wyższych powinien mieć prawo wypełniania swoich funkcji bez jakiegokolwiek dyskryminacji i bez obawy represji ze strony państwa lub z jakiegokolwiek innej strony. Personel nauczający w szkołach wyższych może skutecznie egzekwować wolności akademickie w przyjaznym środowisku. Takie środowisko gwarantuje jedynie demokracja; dlatego jest tu zawarte wyzwanie dla wszystkich do rozwijania społeczności demokratycznych."

w projekcie przekreśla nadzieje na szybkie upowszechnienie wykształcenia wyższego w Polsce, gdyż przerzuca ciężar sfinansowania studiów na indywidualne budżety spauperyzowanych rodzin.

- Trudności z definicją studiów stacjonarnych w dobie powszechnie wkraczającego do szkół wyższych internetu wskazują na niecelowość wprowadzania takiej terminologii. Ponadto wprowadza to zróżnicowanie statusu studenta - z samego faktu, że jeden student sam płaci za studia (niestacjonarny), a drugi student ma studia bezpłatne (stacjonarny), może wynikać zróżnicowanie ich praw i obowiązków. Projekt nie daje podstaw do określenia kierunku zmian w finansowaniu szkolnictwa wyższego z budżetu państwa.

7. W przedstawionym projekcie autonomia szkół publicznych w zakresie ustalania ustroju wewnętrznego jest wyraźnie ograniczona w porównaniu ze szkołami prywatnymi.

- Utrwalony w projekcie model zarządzania nie przystaje do charakteru działalności uczelni; wiadomo, że nie jest sprawny i efektywny. Brak w nim rozdziału na zarządzanie strategiczne i bieżące.
- Tradycyjne funkcje rektora jako przedstawiciela środowiska akademickiego wobec władzy, zamieniły się w funkcje menadżera dużej i skomplikowanej organizacji. Zapisy art.66 skazują uczelnie na amatorskie zarządzanie, nie liczące się z proporcjami kosztów do efektów. Brak profesjonalizmu w zarządzaniu publicznymi uczelniami może być groźny w sytuacji, gdy będą musiały one sprostać rosnącej konkurencji. Europa odchodzi od takiego modelu. Wiele uczelni na świecie zarządzane jest przez radę nadzorczą, reprezentującą interes publiczny i interesy podatników. Organy akademickie w takim modelu koncentrują się bardziej na sprawach nauczania i badań, rada nadzorcza nakreśla strategię, a rektor jest rozliczany z jej realizacji. Nie ma konieczności, by należało ten model naśladować w Polsce. Jednak Projekt nie tylko go praktycznie wyklucza, ale i uniemożliwia poszukiwanie (np. na drodze konstrukcji statutów) rozwiązań pośrednich i nowatorskich, a więc poważnie ogranicza tym samym innowacyjność w dziedzinie zarządzania uczelniami.

8. Do wad Projektu należy zaliczyć również lekceważenie spraw bibliotecznych i konserwatyzm w podejściu do struktury zawodu bibliotekarza akademickiego.

- W szczególności przejawia się to w przekazaniu wszystkich spraw związanych z funkcjonowaniem bibliotek uczelnianych do statutów. Zbyt często poziom funkcjonowania biblioteki traktowany jest w uczelniach jako sprawa drugorzędna.
- W ustawie powinny być uwzględnione czynniki decydujące o jakości kierowania biblioteką (np. sposób powoływania dyrektora i rady bibliotecznej, jako ciała opiniującego bieżące funkcjonowanie biblioteki).
- Zachowano też stary, nieuzasadniony i w niczym nie podnoszący poziomu działalności bibliotek, podział bibliotekarzy na "pracowników bibliotecznych" i bibliotekarzy dyplomowanych. Jest to przejaw konserwatywnego podejścia do struktury zawodowej, która wymaga reformy. Bibliotekarzy dyplomowanych zaliczono - tak jak do roku 1990 - do nauczycieli akademickich, pomijając jednak - też jak wtedy - kwestię zakresu ich obowiązków.

PODSUMOWANIE

- **Projektowi ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" przedstawionemu przez Zespół Prezydenta RP brak jest ujęcia systemowego.** Zgodnie z powszechnie przyjętą definicją systemu stanowi on wewnętrznie uporządkowany zbiór elementów tworzący pewną całość. Jeśli wybrane istotne elementy systemu znajdują się poza obszarem regulacji ustawy, trudno mówić o ujęciu systemowym.
- W najważniejszych sprawach Projekt petryfikuje stan obecny, nie uwzględniając kierunków ewolucji uczelni europejskich.
- Projekt ignoruje także wnioski prezentowane w wielu ogólnie dostępnych opracowaniach poświęconych analizie i ocenie polskiego systemu szkolnictwa wyższego. Dotyczy to w szczególności:
 - upowszechnienia wykształcenia,
 - zmian w modelu kariery zawodowej nauczycieli akademickich i kariery w nauce,
 - profesjonalizacji zarządzania szkołami wyższymi.

KONKLUZJA

Polskie szkolnictwo wyższe trapi wiele strukturalnych problemów; zasoby materialne i ludzkie nie są optymalnie wykorzystywane wskutek barier prawnych, organizacyjnych i mentalnych. Projekt ustawy podejmuje wprawdzie próbę wprowadzenia zmian, jednak idą one w złą stronę. Projekt wymaga zasadniczych zmian i w obecnym kształcie jest nie do przyjęcia.

Opracował:
Przewodniczący Komisji ds. Organizacji i Finansowania Nauki
KSN NSZZ "Solidarność"
/-/ Jerzy Olędzki

UWAGI
do prezydenckiego projektu ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym"
nadesłane przez Komisje Zakładowe NSZZ "Solidarność" w uczelniach

Warszawa, 18.07.2003 r.

**KZ NSZZ "S" Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy,
Bydgoszcz, ul. Ks.A.Kordeckiego 20.**

Bydgoszcz, 5 czerwca 2003 r.

Przewodniczący KSN NSZZ "Solidarność"
Janusz Sobieszczański

Szanowny Panie Przewodniczący,
odpowiadając na Pana pismo L.p. 77/W/03 przedstawiam uwagi do projektu zmian ustawy o szkolnictwie wyższym "Prawo o szkolnictwie wyższym" opracowany przez Zespół prezydencki.

1. Projekt dotyczy uczelni publicznych i niepublicznych, ale zapisy są pomieszane. Trudno jest: wyszukać odpowiedni zapis dla danego typu uczelni. Należałoby je wyraźnie rozdzielić.

2. Art. 115.- zmienić p.2 z:

1. Stosunek pracy z mianowym nauczycielem akademickim może być rozwiązany:

- 1) w drodze porozumienia stron,
- 2) przez wypowiedzenie dokonane przez jedną ze stron, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia,
- 3) bez wypowiedzenia.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim za wypowiedzeniem następuje z końcem semestru.

Na: 1. Stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim może być rozwiązany:

- 1) w drodze porozumienia stron,
- 2) przez wypowiedzenie dokonane przez jedną ze stron, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia,
- 3) bez wypowiedzenia.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowanym nauczycielem akademickim za wypowiedzeniem następuje z końcem roku akademickiego.

3. Art. 118 -wykreślić poz. 1) i 2): Rektor może rozwiązać stosunek pracy z mianowanym nauczycielem akademickim bez wypowiedzenia w przypadku:

1) trwałej utraty zdolności do pracy na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej orzeczeniem lekarza prowadzącego badania okresowe lub kontrolne, jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia pracownika na innym stanowisku, odpowiednim do jego stanu zdrowia i kwalifikacji zawodowych albo gdy nauczyciel odmawia przejścia do takiej pracy,

2) niedostarczenia w •wyznaczonym terminie orzeczenia potwierdzającego zdolność do pracy na zajmowanym stanowisku, wydanego przez lekarza prowadzącego badania okresowe lub kontrolne,

3) dopuszczenia się plagiatu lub innego oszustwa naukowego, stwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądowym lub prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej.

4. Art.131.- wykreślić lub sprecyzować p. 3 i 4:

1.Nauczyciel akademicki oraz członkowie jego rodziny mają prawo do zaopatrzenia emerytalnego na zasadach ogólnych, z uwzględnieniem przepisów ust. 2 - 4 oraz art. 119 ust.2.

2.Nauczyciel akademicki może, na swój wniosek, przejść na emeryturę jeżeli ukończył 60 lat życia i pracował 30 lat, w tym 20 lat w szkolnictwie lub instytucjach naukowych - w przypadku mężczyzny, a w przypadku kobiety - po ukończeniu 55 lat życia i przepracowaniu

25 lat, w tym 20 lat w szkolnictwie lub instytucjach naukowych.

3.Nauczyciel akademicki będący żołnierzem zawodowym ma prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

4.Nauczyciel akademicki będący funkcjonariuszem służb państwowych ma prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, jeżeli spełnia warunki określone w tych przepisach.

5. Art. 145 - wykreślić lub sprecyzować p. 6 i 7:

1.Warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej, do czasu objęcia ich układem zbiorowym pracy lub regulaminem wynagradzania, określi w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, ustalając w szczególności:

1) wysokość minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do poszczególnych stanowisk,

2) wysokość i warunki przyznawania innych składników wynagrodzenia,

3) składniki wynagrodzenia, które wypłacane są nauczycielowi akademickiemu miesięcznie z góry, z uwzględnieniem zasady, iż prawo do wypłacanego z góry wynagrodzenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym ustał stosunek pracy, a pracownik zachowuje wypłacone za ten miesiąc wynagrodzenie,

4) wykaz podstawowych stanowisk pracy i wymagania kwalifikacyjne dla pracowników •nie będących nauczycielami akademickimi,

5) wysokość i warunki ustalania wynagrodzenia za prowadzenie działalności, o której mowa w art. 105 ust. 1.

2. Z dniem wejścia w życie układu zbiorowego pracy lub regulaminu wynagradzania do pracowników objętych układem lub regulaminem nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Wynagrodzenie przysługujące rektorowi uczelni publicznej ustala minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego.

4- Wynagrodzenia rektorów, prorektorów, dyrektorów administracyjnych i kwestorów są jawne, nie podlegają ochronie danych osobowych.

5. Senat uczelni publicznej może przeznaczyć dodatkowe środki na zwiększenie wynagrodzeń, w tym także ponad wysokość ustaloną na podstawie rozrządzenia, o którym mowa w ust. 1, jeżeli uczelnia posiada na ten cel środki pochodzące z innych źródeł niż określone w art 91 ust 1.

6. Wynagrodzenie i inne świadczenia dla pracowników uczelni wojskowych będących żołnierzami zawo-

dowymi określają przepisy ustawy z dnia 30 czerwca 1970 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

7. Wynagrodzenie i inne świadczenia dla pracowników uczelni służb państwowych będących funkcjonariuszami służb państwowych określają przepisy właściwe dla tych służb.

6. Art. 150 – w p.1. zmienić z:

1. Dla pracowników uczelni tworzy się odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 6,5% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych brutto.

2. Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na każdego byłego pracownika uczelni będącego emerytem lub rencistą, na dany rok kalendarzowy wynosi 5% rocznej sumy brutto przeciętnej emerytury lub renty z roku poprzedniego, ustalonej zgodnie z art. 94 ust 3 pkt 1 lit b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Odpisy, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowią w uczelni jeden fundusz.

4. W sprawach nie uregulowanych w ust. 1 -- 3 stosuje się przepisy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Na: 1. Dla pracowników uczelni tworzy się odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 8% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych brutto.

2. Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na każdego byłego pracownika uczelni będącego emerytem lub rencistą, na dany rok kalendarzowy wynosi 5% rocznej sumy brutto przeciętnej emerytury lub renty z roku poprzedniego, ustalonej zgodnie z art. 94 ust 3 pkt 1 lit b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Odpisy, o których mowa w ust. 1 i 2, stanowią w uczelni jeden fundusz.

4. W sprawach nie uregulowanych w ust. 1 -- 3 stosuje się przepisy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Przewodniczący KZ NSZZ "Solidarność"
Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy
/-/ Wojciech Śliwa

KZ NSZZ "Solidarność" Politechniki Warszawskiej, Warszawa, pl. Politechniki 1.

**Stanowisko KZ NSZZ "Solidarność" w Politechnice Warszawskiej
z dnia 23 czerwca 2003 r.**

**w sprawie projektu ustawy o szkolnictwie wyższym
opracowanego w roku 2003 przez Zespół powołany przez Prezydenta RP**

W końcu maja 2003 r. projekt nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, przygotowany przez Zespół Prezydenta RP, przekazany został do konsultacji i dokonania uzgodnień Rządowi RP, Ministrowi Edukacji Narodowej oraz zainteresowanym instytucjom i organizacjom. Niezmiernie żałujemy, że Prezydent RP, w tak ważnej sprawie, jak przyszłość szkolnictwa wyższego w Polsce, nie przewidział szerokiej, bezpośredniej konsultacji przez środowiska uczelniane. Żałujemy również, że lekceważąc środowiska uczelniane po raz kolejny, wyznaczono bardzo krótki okres konsultacji, i to w czerwcu, gdy w uczelniach trwa gorący okres końca roku akademickiego, sesji egzaminacyjnych i wyjazdów na konferencje naukowe. Protestujemy przeciwko zawężeniu konsultacji i dyskusji tylko do instytucji. Nic nie zastąpi szerokiej dyskusji w pracowniczych środowiskach uczelnianych.

Budzi nasz sprzeciw, że z krytycznych uwag, dotyczących autonomii uczelni, wolności akademickich, pracy twórczej, spraw pracowniczych łącznie z mianowaniem nauczycieli akademickich – zgłoszonych w latach 1999/2000 wobec ówczesnego, forsowanego przez KRASP, projektu rektorsko-ministerialnego, do którego zbliżony jest obecny projekt Prezydencki – Zespół Prezydencki niczego nie uwzględnił w nowym projekcie.

Uważamy, że w nowym projekcie ustawy jego twórcy petryfikują obecny, pochodzący z roku 1990 system, noszący mimo naszych ówczesnych wysiłków piętno systemów peerelowskiego i sowieckiego. Przy okazji tworzony jest system bardziej restrykcyjny wobec niektórych grup nauczycieli akademickich i wyraźnie służący interesom tylko jednej ich grupy.

Odnosimy wrażenie że projekt ma na celu głównie:

- likwidację społeczności akademickich uczelni przez usunięcie z ustawy czynników wiążących pracowni-

ków z uczelnią (np. mianowania wszystkich nauczycieli), oraz wprowadzenie do ustawy zapisów ułatwiających zwalnianie nauczycieli akademickich z pracy;

- likwidację stabilizacji zawodowej tzw. "pomocniczych pracowników nauki" (przez zlikwidowanie mianowania w grupach adiunktów i asystentów);
- ustawowe umocowanie KRASP jako super-ministerstwa, m.in. dublującego działania Państwowej Komisji Akredytacyjnej (jest to mnożenie zbędnych bytów opiniotwórczych).

Polskiemu szkolnictwu wyższemu potrzebny jest całkowicie nowy system, zapewniający nowy model i studiów i karier akademickich. System proponowany nie przyczyni się do rozwoju kadr naukowych i nie zlikwiduje luki pokoleniowej w polskiej nauce i w polskim szkolnictwie wyższym.

Uważamy, że wobec mającego się dokonać za niecały rok wejścia Polski do Unii Europejskiej, nie do przyjęcia jest prawie całkowite zignorowanie w projekcie ustawy podstawowych problemów wspólnych dla krajowego i unijnego szkolnictwa wyższego, takich jak:

- harmonizacja szkolnictwa wyższego postulowana w Deklaracji Bolońskiej,
- konkurencyjność szkolnictwa wyższego na otwartym rynku usług edukacyjnych,
- innowacyjność i związki z gospodarką,
- jakość kształcenia,
- drenaż mózgów.

Przedstawiony przez Prezydenta RP projekt ustawy o szkolnictwie wyższym uważamy za szkodliwy dla przyszłości szkolnictwa wyższego w Polsce i dla środowisk akademickich uczelni, również w kontekście integracji europejskiej.

Za zgodność: -/ Zygmunt Trzaska Durski

**Opinia KZ NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Łódzkiego o projekcie
ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" przygotowanym przez Zespół Prezydenta RP**
Łódź, dnia 24 czerwca 2003 roku

Według naszej opinii Prezydencki projekt ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" nie spełnia oczekiwań społeczności akademickiej, nie wprowadza bowiem żadnych nowych rozwiązań, a jedynie porządkuje pewne kwestie związane z powstaniem nowych typów szkół wyższych i studiów.

Autorzy projektu wykazują się tu brakiem perspektywicznego spojrzenia na problemy szkolnictwa wyższego. O ile o randze uczelni dziś świadczy siła jej kadry profesorskiej, to o jego randze za 10 lat decydować będą dzisiejsi młodszy pracownicy naukowcy i dlatego należy stworzyć im takie warunki, by najlepsi z nich chcieli pracować na polskich uczelniach. Tymczasem proponowana przez Pana Prezydenta ustawa pogłębia przepaść między kadrą profesorów, a młodszymi pracownikami nauki i nienauczycielami poprzez:

- pogorszenie stabilizacji zatrudnienia młodszych pracowników nauki, którzy zatrudniani będą na podstawie umowy o pracę, a nie mianowania (ich sytuacja będzie więc nawet gorsza od pracowników oświaty) - art. 112.
- pogłębienie różnic w uposażeniu, poprzez rezygnację z proporcji 3:2:1:1 pomiędzy średnim wynagrodzeniem w grupach: profesorów, adiunktów, asystentów i nienauczycieli. Ustalenie dolnej granicy, przy rezygnacji z wywalczonych przez związki zawodowe proporcji doprowadzi do tego, że wszelkie dodatkowe środki osobowe będą zwiększały płace jedynie lub głównie w grupie profesorów, podczas gdy pensje asystentów i nienauczycieli będą rosły relatywnie wolniej. – art. 214
- brak konieczności zatrudniania pracowników niemianowanych w drodze konkursów.

Uważamy, że czas już najwyższy wprowadzić rozwiązania systemowe, skracające drogę awansu poprzez zniesienie habilitacji i zwiększenie rangi doktoratu. To ostatnie wiąże się również z podniesieniem wymagań stawianych kandydatom na doktora i przedstawianej przez nich rozprawie doktorskiej.

Niepokojące w projekcie Prezydenckim jest znaczne rozszerzenie możliwości zwalniania nauczycieli akademickich, również w trakcie roku akademickiego (art. 116 i 117). W pełni aprobujemy natomiast możliwość zwolnienia nauczyciela, który dopuścił się naukowego oszustwa.

Niedopuszczalny i nieuzasadniony jest także zamiar pozbawienia dużej grupy wysoko wykwalifikowa-

nych pracowników bibliotek uczelnianych statusu pracowników dydaktycznych.

Dla niektórych grup nauczycieli akademickich (np. pracowników Akademii Medycznych) brak możliwości zatrudnienia na podstawie umowy o pracę podczas urlopu naukowego może utrudnić znacznie zbieranie materiałów niezbędnych do pracy naukowej – art. 126.6. Korzystniejszym byłby każdorazowy wymóg otrzymania zgody Rektora na podjęcie lub kontynuowanie pracy podczas urlopu naukowego. Rektor mógłby udzielić takiej zgody, jeśli byłoby to korzystne dla prowadzonych badań.

W Prezydenckim projekcie ustawy większą samodzielność (polegającą np. na braku konieczności zatwierdzania statutu przez odpowiedniego ministra) zyskują już całkiem małe uczelnie. Warunkiem wystarczającym jest by dwie jednostki posiadały prawo nadawania stopnia doktora habilitowanego. Wystarcza zatem, by uczelnia zatrudniała 12 profesorów tytułarnych i 12 innych samodzielnych nauczycieli akademickich. Dotychczasowa ustawa wymaga, by uczelnia o takich uprawnieniach zatrudniała co najmniej 60 profesorów, a połowa jej jednostek miała prawo nadawania stopnia doktora habilitowanego. W praktyce oznacza to, że już całkiem małe uczelnie mogą działać samodzielnie, bez kontroli organów władzy. Uważamy to za niekorzystne, daje bowiem niekontrolowane uprawnienia całkiem niewielkim gremiom.

Zaniepokojeni jesteśmy też propozycją objęcia dotacjami z budżetu państwa uczelni niepublicznych w sytuacji, gdy w tak wysokim stopniu niezaspokojone są potrzeby szkół publicznych kształcących studentów na bezpłatnych studiach stacjonarnych. Wydaje nam się, że propozycja dotacji pojawić się może, gdy szkolnictwo wyższe dotowane będzie w stopniu porównywalnym z krajami Unii Europejskiej. Dotacje te powinny mieć charakter stypendiów pokrywających w całości lub znacznej części opłaty za studia zdolnych studentów. W pełni popieramy w tej kwestii stanowisko Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wyrażone w Uchwale Prezydium 31 stycznia 2003 roku.

Nie widzimy też żadnej potrzeby, by Prawo o Szkolnictwie Wyższym musiało obejmować działalność takich organizacji jak KRASP. Ranga stowarzyszenia skupiającego Rektorów najpoważniejszych uczelni w Polsce jest wystarczająco wysoka, by każdy minister właściwy do spraw nauki czy szkolnictwa wyższego czuł się w obowiązku zasięgania jego opinii w sprawach, o których wspomina ustawa.

Przewodniczący KZ NSZZ "Solidarność" UŁ
/-/ Bogusław Samulczyk

KZ NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Gdańskiego
80 – 952 Gdańsk, ul. Bażyńskiego 1A

KZ NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Gdańskiego dokonała oceny projektu prezydenckiego ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, przede wszystkim pod kątem zabezpieczenia praw i interesów pracowników szkół wyższych. W konsultacjach wzięło udział wielu naszych kole-

Gdańsk, dnia 9 lipca 2003 r.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ "Solidarność"

gów i koleżanek. Przeważały opinie krytyczne, które pozwalają nam na sformułowanie generalnego wniosku o odrzucenie projektu ustawy, będącego krokiem wstecz w stosunku do ustawy obecnie obowiązującej.

A oto podstawowe zarzuty i zastrzeżenia:

- 1) Sprzeciwiamy się zawężeniu katalogu stanowisk mianowanych – w grupie nauczycieli akademickich - wyłącznie do pracowników samodzielnych. Stosunek pracy na podstawie mianowania daje znacznie więcej uprawnień i większą stabilizację zatrudnienia, niż stosunek pracy na podstawie umowy o pracę. Odebraniem praw już nabytych są przepisy przejściowe zawarte w art. 213, które stanowią, że stosunek pracy niektórych pracowników mianowanych (pracowników dydaktycznych, asystentów) przekształca się w umowę o pracę na czas nieokreślony.
- 2) Sprzeciwiamy się przewidzianej w art. 115 ust. 2 zasadzie wypowiedziania stosunku pracy na koniec semestru, a nie jak dotychczas na koniec roku akademickiego.
- 3) Art. 116 pkt 2 jest naszym zdaniem błędnie skonstruowany, gdyż samo wszczęcie postępowania dotyczącego zmian w strukturze uczelni nie może być podstawą wypowiedziania stosunku pracy, takie sformułowanie może być wykorzystywane do łatwego i bezpiecznego dla pracodawcy zwalniania pracowników; podstawą dokonania wypowiedziania powinno być przekształcenie już dokonane (tak jak w obecnym art. 93 ust. 2 pkt 3).
- 4) Powinna zostać utrzymana dotychczasowa zasada, że podstawą zwolnienia powinny być dwukrotne oceny negatywne otrzymane w określonym odstępie czasu. Należałoby także – na co wskazują obecne doświadczenia – wprowadzić pojęcie prawomocnej i ostatecznej (2, 3 w rozumieniu regulacji statutowych) oceny, tak aby pracodawca nie dokonywał wypowiedzeń przed zakończeniem procedury odwoławczej. Art. 116 pkt 3 w proponowanym brzmieniu jest nie do przyjęcia.
- 5) Przepis art. 119 ust. 1 pkt 1 stanowiący, że “stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego wygasa z mocy prawa w przypadku stwierdzenia, że mianowanie nastąpiło na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów”, jest słuszny, ale zawiera bardzo istotną wadę, gdyż nie przewiduje, kto i w jakim trybie ma ustalać spełnienie przewidzianych tam przesłanek; naszym zdaniem podstawą wygaśnięcia stosunku pracy powinien być prawomocny wyrok sądu lub orzeczenie komisji dyscyplinarnej stwierdzające tę okoliczność.
- 6) Sprzeciwiamy się art. 121 ust. 1. Zakazywanie uzyskiwania bez zgody rektora dodatkowych przychodów ze stosunku pracy lub działalności gospodarczej miałoby pewne racje, gdyby jednocześnie wprowadzone zostałyby gwarancje godziwych wynagrodzeń. Należy podkreślić, że przepis ten posługuje się niejasnym pojęciem “zatrudnienia w ramach działalności gospodarczej”. Termin ten ma niewątpliwie inne znaczenie, niż znany autorom projektu zwrot “prowadzenie działalności gospodarczej” (użyty np. w art. 126 ust. 6). Czy wspólnik spółki osobowej i kapitałowej, który ma w takiej spółce wkłady i udziały i osiąga z tego tytułu stałe miesięczne lub roczne przychody, lecz nie świadczy pracy osobiście, jest “zatrudniony w ramach działalności gospodarczej”? Kto będzie badał i rozstrzygał kwestię, kiedy mamy do czynienia z zatrudnieniem w ramach działalności gospodarczej, a kiedy z prowadzeniem działalności gospodarczej bez zatrudnienia w ramach takiej działalności? Uważamy, że nie powinno zakazywać się dodatkowego zatrudnienia. Jeśli dodatkowe zatrudnienie negatywnie wpływa na stopień realizacji obowiązków akademickich powinno, to być weryfikowane w procesie oceny okresowej. Oceny tej nie zmienia art. 215 ustawy, stanowiący, że art. 121 ust. 1 nie stosuje się do przypadków sprzed wejścia ustawy w życie.
- 7) Trudno uzasadnić, dlaczego autorzy projektu uznają za możliwy do objęcia bez uzyskania zgody rektora jedynie katalog stanowisk wymienionych w art. 121 ust. 3. Dlaczego za dopuszczalną uznają pracę w administracji centralnej, a w administracji samorządowej lub organizacjach pozarządowych - nie? Podnosimy te uwagi niejako na marginesie, gdyż nie widzimy – zgodnie z uwagami zawartymi w pkt. 6 – potrzeby wprowadzania ograniczeń w podejmowaniu dodatkowego zatrudnienia.
- 8) Projekt narusza prawa nabyte pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej wymienionych w art. 77 pkt 2 obecnej ustawy (kustosze biblioteczni, starsi bibliotekarze i starsi dokumentaliści). Do pracowników tych, którzy stanowią większość pracowników bibliotek, stosuje się odpowiednio przepisy o pracownikach dydaktycznych. Konieczne jest co najmniej utrzymanie dotychczasowego przepisu art. 77 pkt 2 ustawy o szkolnictwie wyższym. W sprawie tej załączamy odrębne wystąpienie.
- 9) Projekt przewiduje skrócenie urlopu “habilitacyjnego” z jednego roku do 6 miesięcy; jest to sprzeczne z jednym z głównych celów ustawy – podnoszeniem jakości pracy naukowej.
- 10) Art. 129 stanowiący, że “Statut uczelni może uregulować prawa i obowiązki pracowników nie będących nauczycielami akademickimi odmiennie niż w niniejszej ustawie. Postanowienia statutu nie mogą być mniej korzystne od przepisów Kodeksu pracy oraz innych ustaw”, jest tak skonstruowany (zdanie 2), iż nasuwać może interpretację, iż statut może wprowadzać regulacje mniej korzystne od samej ustawy o szkolnictwie wyższym. Zdanie 2 powinno brzmieć: “Postanowienia Statutu nie mogą być mniej korzystne od przepisów Kodeksu pracy, niniejszej ustawy oraz innych ustaw”.
- 11) Sprzeciwiamy się zmniejszeniu funduszu nagród dla nauczycieli akademickich z 2 do 1,5 % planowanych wynagrodzeń osobowych.
- 12) Sprzeciwiamy się odebraniu dodatku za staż pracy.
- 13) Obawiamy się, że sformułowanie “nienaganna postawa etyczna” użyte w art. 102 ust. 1 pkt może – wbrew intencjom autorów projektu – służyć uzasadnianiu arbitralnych i pozamerytorycznych decyzji kadrowych, np. przy rozstrzyganiu konkursów na stanowiska nauczycieli mianowanych lub przy wyborze ofert na pozostałe stanowiska. Ponadto nasze zaniepokojenie budzą inne przepisy ustawy, które stanowią zagrożenie dla demokracji wewnątrzuczelnianej.
- 14) Zbyt głęboki jest nadzór Ministra nad szkołami wyższymi i zbyt radykalne środki nadzorcze.
- 15) Niebezpieczny jest art. 65 ust. 3 przewidujący prawo weta Rektora wobec uchwał Senatu. Veto to jest z uwagi na wymóg większości $\frac{3}{4}$ i kworum – $\frac{2}{3}$ Senatu praktycznie nie do odrzucenia. Klauzula “ważny interes uczelni” jest bardzo ogólna, dlatego trudno byłoby postawić Rektorowi zarzut, że nadużywa swojego uprawnienia i zastosować jakąś sankcję w takim przypadku. Przy takim uprawnieniu Rektora kompetencje władcze Senatu okazać mogą się iluzoryczne.
- 16) Przepisy dotyczące składu Senatu (art. 61 ust. 4) i rad wydziałów (art. 67 ust. 4) nie gwarantują w przeciwieństwie do przepisów dotychczasowych - reprezentacji pracowników młodszych i pracowników nie będących nauczycielami akademickimi w składzie tych organów, odsyłając w tej mierze do statutów. Na gruncie projektu ustawy formalnie możliwe będzie funkcjonowanie Senatu i rad

wydziałów złożonych tylko z przedstawicieli pracowników samodzielnych i studentów. Jest to w naszym przekonaniu rozwiązanie niekorzystne.

17) Istotne wątpliwości budzi sposób powoływania Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Organ ten, którego jedną z podstawowych kompetencji jest opiniowanie aktów Ministra i zgłaszanie doń wniosków i postulatów powoływany jest przez Ministra (!?). Organ ten powinien odznaczać się niezależnością, dlatego ten sposób jego tworzenia, jest nie do przyjęcia.

Ponadto art. 91 przewidujący dotację budżetową nie gwarantuje (w przeciwieństwie do obecnej ustawy) środków na "badania niezbędne do prowadzenia działalności dydaktycznej".

Stanowisko bibliotekarzy w sprawie "Projektu ustawy o szkolnictwie wyższym" przygotowanego przez zespół Prezydenta RP.

W związku z Projektem ustawy o szkolnictwie wyższym opracowanym przez Zespół Prezydenta RP pracownicy Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego wyrażają głębokie zaniepokojenie proponowanymi zmianami, które ignorują istnienie pracowników zaangażowanych w proces naukowo-dydaktyczny, starszych bibliotekarzy i kustoszy spełniających warunki zawarte w Zarządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 23 października 1991 r., (Monitor Polski nr 36).

Wnosimy, zatem o **wprowadzenie takich zapisów do Ustawy, by utrzymać status pracowników wymienionych w art. 77, p. 2 Ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 r. i objętych mocą tej ustawy uprawnieniami pracowników dydaktycznych.**

Proponujemy dodanie do Projektu ustawy artykułu w wersji obecnie obowiązującego zapisu art. 77 p. 2:

Przepisy dotyczące pracowników dydaktycznych stosuje się odpowiednio do pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej, zatrudnionych na stanowiskach: kustosza bibliotecznego, starszego bibliotekarza i starszego dokumentalisty, jeżeli ustawa lub przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Pragmatyka zawodu. W 1990 r. nowelizacja Ustawy o szkolnictwie wyższym wprowadziła zmiany mające wyjść na przeciw oczekiwaniom pracowników służby bibliotecznej szkół wyższych.

Dotyczyły one: 1. Bibliotekarzy dyplomowanych, 2. Kustoszy i starszych bibliotekarzy.

ad 1. Istniejąca od 1961 r. kategoria *bibliotekarzy dyplomowanych* do Ustawy z 12 września 1990 r. zaliczana była do nauczycieli akademickich i usytuowana wśród *pracowników naukowo-dydaktycznych*. Kandydaci na bibliotekarza dyplomowanego po spełnieniu określonych warunków (na przestrzeni kilku lat wymagania ulegały zmianom) uzyskiwali mianowanie w uczelni i byli zaliczani do nauczycieli akademickich. Przejście do tej kategorii wiązało się z uzyskaniem pewnych uprawnień (dłuższy urlop, krótszy tydzień pracy, urlop naukowy, urlop dla podratowania zdrowia). W latach 60-tych i 70-tych liczba tych stanowisk na uczelni była ograniczona.

Ustawa z 12 września 1990 r. wyłączyła bibliotekarzy dyplomowanych z grupy nauczycieli akademickich (art. 75, 2, 3 p. 4) równocześnie w art. 77 p. 1 zapisując, że stosują się do nich przepisy dotyczące pracowników naukowo-dydaktycznych, czyli nauczycieli akademickich.

ad 2. Wobec pracowników zatrudnionych na etatach *kustosza i starszego bibliotekarza* Ustawa z 12 września 1990 r w art. 77 p. 2 zapisała, że stosuje się przepisy dotyczące *pracowników dydaktycznych*.

Są to: Art. 108; Art. 109; Art. 110; Art. 192.

Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23 października 1991 r. (Monitor Polski nr 36) określiło kwalifikacje zawodowe dla kustoszy i starszych bibliotekarzy.

Tak, więc wśród pracowników uczelni niebędących nauczycielami (art. 75 p. 4) znajduje się grupa (art. 75 p.4,2), wobec części której (bibliotekarze dyplomowani, kustosze, starsi bibliotekarze) powinno się stosować przepisy dotyczące nauczycieli akademickich.

W Projekcie ustawy proponuje się ponowne włączenie bibliotekarzy dyplomowanych (Art. 77 p. 1 Ustawy) do grupy nauczycieli akademickich - Art. 101 Projektu ustawy. W związku z tym praktycznie ich status jako nauczycieli akademickich nie ulega zmianie, a tylko zostaje precyzyjniej zapisany.

Drugą grupę pracowników (starszy bibliotekarz, kustosz - Art. 77 p. 2 Ustawy) Projekt całkowicie pomija. Zostali oni włączeni do pracowników niebędących nauczycielami akademickimi - Art. 111 Projektu ustawy i pozbawieni uprawnień nauczycieli akademickich - pracowników dydaktycznych. Tylko czas pracy regulowany Art. 108 Ustawy został zachowany w art. 122 p. 7 Projektu. Jest to zmiana słuszna, ponieważ od pracowników biblioteki wymaga się pracy przez cały tydzień, na dwie zmiany i wydłuża się czas otwarcia placówki.

Takie usytuowanie tej grupy zawodowej powoduje całkowitą zmianę ich statusu w uczelni. Stanowi ona około 50% pracowników bibliotek uczelnianych. Są to pracownicy z dużym stażem i kwalifikacjami (Zarządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 23 października 1991 r. Monitor Polski nr 36) stanowiący trzon kadry kierowniczej w bibliotekach uczelnianych.

Społeczność bibliotekarzy szkół wyższych od lat odczuwa, że ich praca jest niedoceniana. W większości uczelni płace w tej grupie kształtują się znacznie poniżej płac pracowników administracji i inżynierijno-technicznych. Wieloletnie niskie nakłady na płace dla nie nauczycieli doprowadziły do znacznego spłaszczenia zarobków. Również propozycje podwyżek na uczelniach prowadzą do tego, że kustosz (wysokie kwalifikacje zgodne z Zarządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 23 października 1991 r. i staż pracy minimum 10 lat) otrzyma mniej niż rozpoczynający swoją pierwszą pracę asystent.

W związku z tym, że projekt zawiera przepisy zdecydowanie pogarszające sytuację pracowników uczelni, szczególnie nauczycieli akademickich wyrażamy nadzieję, że prace nad projektem zostaną niezwłocznie zaniechane.

Serdecznie pozdrawiamy

Przewodniczący Komisji Zakładowej
NSZZ "Solidarność" UG
/-/ Franciszek Makurat

**Stanowisko Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność" Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach
z dnia 30 czerwca 2003 roku
w sprawie projektu ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym"
przygotowanego przez Zespół Prezydenta RP**

W pełni popieramy stanowiska prezentowane przez: Panią prof. dr hab. Honoratę Sosnowską, Uczelnie Warszawskie (z dnia 26 czerwca), Komisję Zakładową NSZZ Solidarność w Politechnice Warszawskiej, Uniwersytet Śląski, opinię Regionalnej Sekcji Nauki w Łodzi, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu i Komisję d/s Organizacji i Finansów Nauki KSN NSZZ Solidarność.

Z przykrością stwierdzamy, że tzw. prezydencki projekt ustawy nie spełnia oczekiwań społeczności akademickiej liczącej na ustawę godną nowego wieku, przygotowującą struktury i naukę do systemów panujących w wyższym szkolnictwie Unii Europejskiej.

Oczekiwaliśmy, że będzie on propagował decentralizację, a w uczelniach rozbudowanych, mających wydziały z uprawnieniami do habilitowania stworzy umocowania prawne pozwalające na samodzielność nie tylko naukową ale także finansową. Dziekan Wydziału byłby prawdziwym gospodarzem jednostki, wspieranym i kontrolowanym uchwałami podjętymi przez kolegialne struktury (Rady Wydziału).

Liczyliśmy na prawne rozwiązanie problemu doktorantów. Czy ta grupa społeczności akademickiej będzie na prawach studenta (otrzymują stypendia) czy pracownika (skoro może korzystać z funduszu socjalnego, ma prowadzić zajęcia dydaktyczne z studentami - ile godzin?). Jeżeli założymy, że są to nadal studenci, to jak na Wydziałach Lekarskich, Stomatologicznych, Oddziałach Medycyny Laboratoryjnej mają możliwość realizowania doświadczalnej pracy doktorskiej, której obiektem jest szeroko pojęty pacjent? Jaką doktorant ma możliwość specjalizacji zawodowej, skoro nie pracuje w swoim zawodzie (lekarz itp.), tylko nadal uczy się? Istnieje art.179 projektu ustawy, zapewniający doktorantom tworzenia samorządu, a nie ma artykułów ujmujących poruszone kwestie.

Komisja Koordynacyjna NSZZ Solidarność Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach domaga się rzetelnego dialogu z pracownikami wyższych uczelni oraz przyjęcia propozycji, które zapewnią dobre funkcjonowanie szkolnictwa wyższego na miarę XXI wieku.

Z-ca Przewodniczącego Komisji Koordynacyjnej NSZZ S"
AM w Katowicach
Prof. dr hab. Aleksandra Kochańska-Dziurawicz

**Stanowisko KZ NSZZ "Solidarność" Akademii Rolniczej w Krakowie
w sprawie projektu ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym"
z dn. 26 maja 2003 r. opracowanego przez Zespół powołany przez Prezydenta RP
Kraków, dn. 07 lipca 2003 r.**

Komisja Uczelniana NSZZ Solidarność Akademii Rolniczej im. H. Kołłątaja w Krakowie włącza się w protest środowiska akademickiego, wyrażony w Stanowisku Krajowej Sekcji Nauki NSZZ Solidarność z dn. 07 czerwca 2003 r.

Uważamy, że przedstawiony projekt "prawa o szkolnictwie wyższym" nie wnosi rozwiązań formalnych, sprzyjających wzmocnieniu pozycji nauki polskiej i szkolnictwa wyższego w odniesieniu do ośrodków zagranicznych; tym samym wypełnienie misji uczelni wyższej w społeczeństwie polskim zostało zagrożone.

Przewodniczący KU NSZZ "Solidarność"
AR w Krakowie
dr hab. inż. Stanisław Mazur

**Stanowisko KZ NSZZ "Solidarność" Politechniki Śląskiej w Gliwicach
w sprawie projektu ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym"
z dnia 26 maja 2003r. opracowanego przez Zespół powołany przez Prezydenta RP
Gliwice, dnia 25.06.2003r.**

Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" Politechniki Śląskiej w Gliwicach uznaje, że przedłożony projekt ustawy jest kolejną próbą nowelizacji obowiązującej ustawy o szkolnictwie wyższym. Autorzy za główny cel takiej nowelizacji uznali wprowadzenie:

- zapisów dotyczących funkcjonowania Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP),
- zmiany w warunkach zatrudnienia nauczycieli akademickich,
- zmiany warunków socjalnych i płacowych pracowników zatrudnionych w publicznych szkołach wyższych.

W ustawie zapisuje się szereg uprawnień dla KRASP, która to organizacja (stowarzyszenie) może być jedną z wielu organizacji pracodawców działających w szkolnictwie wyższym. Uprawnienia przypisane KRASP w wielu przypadkach pokrywają się z uprawnieniami Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, która jest jedynym demokratycznie wybranym przedstawicielem społeczności akademickiej; przy czym zadania jakie obie organizacje mają do wykonania mogą być rozbieżne. Takie krzyżowanie się kompetencji może być powodem konfliktów, które nie będą służyć społeczności akademickiej. W projekcie zaproponowano zdecydowanie niekorzystne zapisy dotyczące stosunków pracy dla wszystkich grup

nauczycieli akademickich. Większość nauczycieli akademickich wg projektu będzie zatrudniona na zasadzie umowy o pracę, a rozwiązanie takiej umowy jest możliwe w każdej chwili. Nawet wąska grupa nauczycieli mianowanych, w tym także na czas określony, co jest zupełnie niezrozumiałe, może być zwalniana w trakcie roku akademickiego (po semestrze zimowym). Projektodawcy ustawy nie wykazują zatem dostatecznej troski o prawidłowość przebiegu procesu dydaktycznego, a zatem i poziomu nauczania. Ten brak troski o wiedzę studentów przejawia się w zapisach art.3 ust.1 p.8 w których mowa, że “studia licencjackie albo inżynierskie – studia..... **mogące przygotować do pracy** w określonym zawodzie”.

Pogorszenie warunków socjalnych pracowników wynika ze zmniejszenia odpisów na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych do 6,5% planowanych rocznych wynagrodzeń brutto. Można by zrozumieć i godzić się na takie rozwiązanie, gdyby wprowadzono równocześnie zapis dotyczący odpisów i funkcjonowania Pracowniczych Programów Emerytalnych, których dotychczas nie uruchomiono w publicznych szkołach wyższych. Projektodawcy zadeklarowali, że nauczyciele akademicy muszą być zdrowi conajmniej do 45 roku życia, ponieważ prawa do płatnego urlopu dla poratowania zdrowia uzyskują po przepracowaniu conajmniej 20 lat (aktualnie 3 lata), a łączny wymiar tego urlopu w okresie zatrudnienia nie może przekroczyć dwóch lat (obecnie nie ma ograniczeń ustawowych).

Pogorszenie warunków płacowych wiąże się ze zwiększeniem górnej granicy pensum dla pracowników naukowo-dydaktycznych z 210 do 240 godzin, a także możliwością zmniejszenia płacy lub wypowiedzenia pracy w przypadku zmniejszenia obowiązków wynikających z przyczyn pracodawcy (zmiany organizacyjne lub programowe). Różnicuje się również odprawy emerytalne i rentowe dla nauczycieli akademickich – 6-miesięczne dla mianowanych (profesorów), 3-miesięczne dla pozostałych.

Projekt ustawy dopuszcza, za zgodą rektora, dodatkowe zatrudnienie lub działalność gospodarczą, jednak nie dotyczy to osób, które taką działalność lub zatrudnienie mają w chwili wejścia ustawy w życie. Przytoczone przez

nas przykłady (nie wszystkie na które można by się powołać) świadczą o tym, że projektodawcy pomyśleli głównie o tym, aby w trudnej sytuacji finansowej uczelni publicznych łatwiej się nimi rządziło, korzystając głównie z możliwości sterowania zatrudnieniem. Drugorzędną sprawą staje się jakość kształcenia, co między innymi wynika z obniżenia wymagań stawianych dla uzyskania statusu uczelni wyższej.

Znamiennym jest zapis art.8: “ w uczelni **mogą być prowadzone studia wyższe** studia doktoranckie, studia podyplomowe oraz kursy dokształcające,” a ponieważ art.6 ust.3 daje możliwość “prowadzenia gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych”, to może się okazać, że będą w Polsce funkcjonować “gimnazja wyższe”. Autorzy projektu ustawy w swoich pracach nie uwzględnili bliskiej perspektywy wstąpienia Polski do Wspólnoty Europejskiej i konieczności rywalizacji uczelni polskich na otwartym rynku europejskim. Efektem tego jest utrzymanie anachronicznych rozwiązań dotyczących funkcjonowania uczelni i kariery naukowej nauczycieli akademickich. Utrzymanie w projekcie dotychczasowych rozwiązań w tym zakresie powoduje konieczność wprowadzenia innych wymagań formalnych do zatrudnienia na niektórych stanowiskach (profesora) obywateli polskich i cudzoziemców. Takie rozgraniczenie może okazać się niekonstytucyjne.

Komisja Zakładowa NSZZ “Solidarność” Politechniki Śląskiej w Gliwicach uważa, że po raz kolejny grupa ekspertów pod kierunkiem prof. dr hab. Jerzego Woźnickiego proponuje projekt ustawy o szkolnictwie wyższym, który nie spełnia oczekiwań większości społeczności akademickiej oraz nie uwzględnia zmian jakie dokonują się w naszym otoczeniu w zakresie funkcjonowania uczelni. Uważamy za bezprzedmiotowe dalsze prace, w tym legislacyjne, nad przedstawionym w dniu 26.05.2003r. projektem ustawy ”Prawo o szkolnictwie wyższym” opracowanym przez Zespół powołany przez Prezydenta RP. Wprowadzenie ustawy według proponowanej wersji mogłoby zlikwidować integralność społeczności akademickiej, co prawdopodobnie przewidzieli Autorzy projektu nie umieszczając między innymi zapisu o “społeczności akademickiej” w treści projektu ustawy.

W imieniu KZ NSZZ “Solidarność” P.Śl. w Gliwicach
Przewodniczący Tadeusz Giza

**Stanowisko KZ NSZZ “Solidarność” Politechniki Lubelskiej
w sprawie projektu ustawy “Prawo o szkolnictwie wyższym”
opracowanego przez zespół powołany przez Prezydenta RP**

Lublin, 30.06.2003 r.

Komisja Zakładowa NSZZ “Solidarność” Politechniki Lubelskiej protestuje przeciwko nowej ustawie “Prawo o szkolnictwie wyższym”, opracowanej przez zespół powołany przez Prezydenta RP. W ocenie projektu ustawy zgadzamy się ze stanowiskiem Krajowej Sekcji Nauki z dnia 7.06.2003, które stwierdza, że:

- Przedstawiony projekt całkowicie odbiega od nadziei, jakie ożywiają społeczności akademickie uczelni polskich, oczekujących radykalnych zmian i odejścia od niektórych obecnie obowiązujących praw.
- Treści projektu ustawy nie wnoszą nowych rozwiązań systemowych do szkolnictwa wyższego i nauki polskiej, jakich należy oczekiwać w czasie radykalnych zmian politycznych i gospodarczych stanowiących wyzwanie dla Polski.

- Projekt w zbyt wielu zapisach petryfikuje obecny system czyniąc go jedynie znacznie bardziej restrykcyjnym i wyraźnie służącym własnym interesom niektórych grup akademickich.
- Projekt poprzez swój ubogi i martwy charakter stanowi tylko nowelizację istniejącej ustawy o szkolnictwie wyższym i to nowelizację w wielu punktach zawężającą w swej istocie autonomię uczelni i wolności akademickie.

W szczególności zwracamy uwagę na antypracownicze tendencje zawarte w projekcie ustawy:

- likwidacja stabilizacji zawodowej nauczycieli akademickich (nawiązywanie stosunku pracy nie poprzez mianowanie – jak dotychczas, lecz poprzez umowę o pracę),

- brak stwierdzenia, że umowy o pracę mają być zawierane na czas nieokreślony, co stwarza groźbę zatrudniania na umowy 10-miesięczne (zagrożenie dla biologicznej egzystencji nauczycieli akademickich i ich rodzin),
- zagrożenie obniżenia płac dla długoletnich pracowników szkolnictwa wyższego (z ustawy wykreślono dodatek stażowy, czyli tzw. wysługę lat),

- możliwość tworzenia tzw. kominów płacowych dla wybranych pracowników kosztem płac pozostałych pracowników (ustawa przewiduje tylko "dolne widełki" płac).

Reasumując, uważamy, że dla dobra nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce projekt ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym", opracowany przez zespół powołany przez Prezydenta RP, powinien zostać odrzucony.

Przewodniczący K.Z. NSZZ "S"
Politechniki Lubelskiej
mgr inż. Kazimierz Szpatowicz

**Stanowisko KZ NSZZ "S" Uniwersytetu Jagiellońskiego
w sprawie projektu ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym"
z dnia 26 maja 2003 r. opracowanego przez Zespół powołany przez Kancelarię Prezydenta RP.
Kraków, 8.07.2003 r.**

Przedstawiony przez Zespół Kancelarii Prezydenta RP projekt ustawy "Prawo o Szkolnictwie Wyższym" uważamy za szkodliwy. Ustawa uchwalona według tego projektu naruszałaby zasady demokracji, uniemożliwiłaby prowadzenie długofalowych badań naukowych, osłabiłaby więzi społeczności akademickiej i zburzyłaby ład środowiska akademickiego. Proponowana ustawa tworzy system restrykcyjny wobec znacznej części nauczycieli akademickich, co powoduje

m.in. ograniczenie liczby pracowników posiadających stabilne zatrudnienie. Projekt proponuje nadmierne wzmocnienie władzy rektora, tworząc system oligarchiczny.

Uważamy, że projekt ustawy "Prawo o Szkolnictwie Wyższym" wymaga konsultacji z przedstawicielami wszystkich grup społeczności akademickiej i gruntownych zmian.

Za Komisję Zakładową NSZZ "S"
Uniwersytetu Jagiellońskiego
Prof. dr hab. Helena Trzcińska-Tacik

**Stanowisko KZ NSZZ "S" Warszawskich Akademickich Szkół Wyższych:
Akademii Medycznej, Akademii Teatralnej, Akademii Wychowania Fizycznego,
Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego,
Szkoły Głównej Handlowej, Politechniki Warszawskiej i Uniwersytetu Warszawskiego
z dnia 26 czerwca 2003 r. w sprawie projektu ustawy o szkolnictwie wyższym
opracowanego w roku 2003 przez Zespół powołany przez Prezydenta RP**

Przedstawiony przez Zespół Prezydenta RP projekt ustawy o szkolnictwie wyższym uważamy za szkodliwy zarówno dla przyszłości szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce, jak i dla środowisk akademickich uczelni, gdyż:

- ogranicza wolności akademickie,
- w projekcie ustawy jego twórcy w najważniejszych sprawach petryfikują stan obecny, nie uwzględniając kierunków ewolucji uczelni europejskich,
- tworzony jest system bardziej restrykcyjny wobec znacznej części nauczycieli akademickich,
- likwiduje społeczności akademickie uczelni przez usunięcie z ustawy czynników wiążących pracowników z uczelnią oraz wprowadzenie zapisów ułatwiających zwalnianie nauczycieli akademickich z pracy,
- likwiduje stabilizację zawodową tzw. "pomocniczych pracowników nauki" (przez zlikwidowanie mianowania w grupach adiunktów i asystentów),

- daje w uczelniach nieograniczoną władzę rektorowi, tworząc w szkolnictwie wyższym system autokratyczny.

Polskiemu szkolnictwu wyższemu potrzebny jest całkowicie nowy system, zapewniający nowy model i studiów i karier akademickich. System proponowany nie przyczyni się do rozwoju kadr naukowych i nie zlikwiduje luki pokoleniowej w polskiej nauce i w polskim szkolnictwie wyższym.

Protestujemy przeciwko ustawowemu umocowaniu KRASP.

Protestujemy przeciwko decyzji autorów projektu ustawy, ograniczającej dyskusję w tak ważnej sprawie jak przyszłość szkolnictwa wyższego w Polsce, do dyskusji w instytucjach z pominięciem szerokich bezpośrednich konsultacji w środowiskach uczelnianych.

Protestujemy również przeciwko wyznaczeniu bardzo krótkiego okresu konsultacji, i to w czerwcu, gdy w uczelniach trwa gorący okres końca roku akademickiego.

Za zgodność:

Przewodniczący KZ NSZZ "S"
w Politechnice Warszawskiej
/-/ dr Zygmunt Trzaska Durski

**Stanowisko KZ NSZZ "S" Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
z dnia 17 czerwca 2003 roku
w sprawie projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym opracowanego
przez Zespół powołany przez Prezydenta RP
Poznań, dnia 23 czerwca 2003 roku**

Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu zdecydowanie protestuje przeciw próbie wprowadzenia w życie nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym zaproponowanej przez Zespół powołany przez Prezydenta RP dnia 23 stycznia 2003 roku pod przewodnictwem Pana Prof. dr. hab. Jerzego Woźnickiego.

Przedłożony nam projekt ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym druk z dnia 26 maja 2003 roku proponuje zmiany zdecydowanie niekorzystne dla stosunków pracy nauczycieli akademickich. Aktualnie obowiązujące rozwiązania tak, jak w innych państwach Wspólnoty Europejskiej, nadają polskiemu nauczycielowi akademickiemu zatrudnionemu w uczelni państwowej status urzędnika państwowego ze wszystkimi tego konsekwencjami. Tradycja ta sięga przynajmniej XIX wieku. W szczególności mianowanie chroni trwałość stosunku pracy i daje stabilność zawodową, umożliwiającą poświęcenie się pracy naukowo-dydaktycznej. Zgodnie bowiem z aktualną ustawą o szkolnictwie wyższym stosunek pracy z nauczycielem akademickim nawiązuje się na podstawie mianowania na czas nieokreślony, a w przypadku osób posiadających tytuł profesora na stałe (art. 85- art.89). Przyczyną rozwiązania stosunku pracy opartego na mianowaniu może być w zasadzie tylko brak rozwoju naukowego (niezrobienie w terminie stopnia naukowego lub dwukrotna negatywna ocena okresowa). Takie rozwiązania zostały zaakceptowane przez środowisko akademickie, sprawdziły się w ciągu ostatnich 12 lat i są dobrze oceniane przez nauczycieli akademickich.

Przypominamy, że nawet ustawa o szkolnictwie wyższym z dnia 4 maja 1982 roku, uchwalona przez Sejm PRL w najczarniejszym okresie stanu wojennego (z poprawkami z dnia 25 lipca 1985) **uznawała zasadę**, że podstawą stosunków pracy nauczycieli akademickich jest mianowanie, i to na czas nieokreślony.

Zmiany, proponowane w projekcie ustawy, rozrywają związek pomiędzy rozwojem naukowym, a gwarancją dalszego zatrudnienia. Projekt ustawy wprowadza zasadę, że podstawą stosunku pracy nauczyciela akademickiego jest umowa o pracę (art. 112 projektu). Wyjątek czyni tylko dla wąskiej grupy profesorów, wprowadzając dla nich **możliwość** mianowania (por. art. 114 projektu) w tym także, co osobliwe, mianowania na czas określony. Nie wprowadza jednak żadnego automatyzmu w tej kwestii, związanego np. z dorobkiem naukowym, uzyskaniem tytułu naukowego czy spełnieniem jakichś innych kryteriów, pozostawiając pracodawcy w tej kwestii całkowitą dowolność. W skrajnym więc przypadku na uczelni, i to

zatrudniającej profesorów tytularnych, może nie być żadnego nauczyciela akademickiego mianowanego na stanowisko profesora.

Dalej, co prawda, przepisy przejściowe projektu utrzymują dotychczasowe mianowania, ale można będzie rozwiązać stosunek pracy z mianowanym profesorem po **jednej** negatywnej ocenie (art. 116 pkt. 3 projektu).

Projekt ustawy nie precyzuje żadnych kryteriów rozwiązywania umów o pracę; będzie więc można rozwiązać umowę z każdym pracownikiem (więc i profesorem, zatrudnionym na podstawie umowy o pracę) pod dowolnym pozorem. W szczególności oceny okresowe pracowników zatrudnionych na podstawie umowy mają w proponowanym projekcie tylko znaczenie informacyjne dla pracodawcy i nie mają żadnego związku z dalszym zatrudnieniem pracownika. Umożliwi to łatwe rozwiązywanie stosunków pracy: odrzucono nawet tradycyjną zasadę rozwiązywania stosunku pracy na koniec roku akademickiego, wprowadzając trzymiesięczny okres wypowiedzenia, niekoniecznie na koniec semestru.

Projekt zawiera też inne osobliwe postanowienia. Na przykład, z jednej strony likwiduje wszelkie ustawowe terminy na uzyskanie stopni naukowych (w szczególności ośmioletni okres na uzyskanie stopnia doktora), pozostawiając tę kwestię statutowi uczelni, ale przewiduje też możliwość **skracania?** wymaganych w statucie terminów zatrudniania na stanowisku adiunkta czy asystenta - art. 113 projektu.

Jesteśmy więc zdumieni tym projektem, opracowanym poza środowiskiem akademickim, nie konsultowanym z tym środowiskiem, projektem, godzącym w wypracowane w tym środowisku, sprawdzone i powszechnie zaakceptowane zasady zatrudniania nauczycieli akademickich. Obawiać się można, że utrzymanie tendencji do zastąpienia mianowania umowami o pracę skończy się ostatecznie całkowitą likwidacją sprawdzonej wieloletnim doświadczeniem instytucji mianowania, w tym i mianowania tytularnych profesorów.

Uchwalenie nowych rozwiązań pogorszy więc i tak już nienajlepszą kondycję polskiej nauki, wprowadzając element niepewności jutra nie tylko w przypadku młodych, dobrze się zapowiadających pracowników naukowych, ale nawet w przypadku uczonych z wybitnym dorobkiem naukowym.

Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu domaga się natychmiastowego zaniechania przez Zespół prac zmierzających do uchwalenia przez Sejm RP nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

W imieniu KZ NSZZ "S"
Uniwersytetu im. A.Mickiewicza w Poznaniu
Przewodnicząca Krystyna Andrzejewska

**Opinia Regionalnej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" Regionu Ziemi Łódzkiej
o projekcie ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym"
przygotowanym przez Zespół Prezydenta RP**

Łódź, 20 czerwca 2003 r.

Z przykrością stwierdzamy, że Prezydencki projekt ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" nie spełnia oczekiwań społeczności akademickiej, nie wprowadza bowiem żadnych nowych rozwiązań, a jedynie porządkuje pewne kwestie związane z powstaniem nowych typów szkół wyższych i studiów.

Podstawowym problemem, z jakim borykają się nauczyciele akademicy, jest długie i żmudne wspinanie po szczeblach kariery naukowej, które trwa zwykle dużo ponad 20 lat. W praktyce oznacza to, że znaczna część wysiłków nauczycieli akademickich skierowana jest nie na działalność naukową i dydaktyczną, a zdobywanie kolejnych stopni. Istnieje przy tym ogromna przepaść między młodszymi pracownikami naukowymi (do stopnia doktora włącznie), a samodzielnymi (doktorami habilitowanymi i profesorami): w płacach, stabilizacji zatrudnienia i dostępie do gremiów decydujących. W większości krajów Unii Europejskiej młody doktor staje się samodzielnym pracownikiem naukowym w wieku około 30 lat i od tego momentu jego ranga jest zależna głównie od jego naukowych osiągnięć. W Polsce często zdarza się tak, że zdolny doktor zapraszany jest do udziału w ważnych badaniach naukowych poza granicami kraju i proszony przez renomowane czasopisma o recenzowanie artykułów swych "kolegów" profesorów, a w kraju jego rozwój jest całkowicie zależny od samodzielnymi pracowników nauki, którzy decydować będą o jego naukowym awansie. Propozycja przez Pana Prezydenta ustawa utrwała, a nawet pogłębia ten stan *rzeczy* poprzez:

- pogorszenie stabilizacji zatrudnienia młodszych pracowników nauki, którzy zatrudniani będą na podstawie umowy o pracę, a nie mianowania (ich sytuacja będzie więc nawet gorsza od pracowników oświaty) - Art. 112.
- pogłębienie różnic w uposażeniu, poprzez rezygnację z proporcji 3:2:1:1 pomiędzy średnim wynagrodzeniem w grupach: profesorów, adiunktów, asystentów i nienauczycieli. Ustalenie dolnej granicy, przy rezygnacji z wywalczonych przez związki zawodowe proporcji doprowadzi do tego, że wszelkie dodatkowe środki osobowe będą zwiększały płace jedynie lub głównie w grupie profesorów, podczas gdy pensje asystentów i nienauczycieli będą rosły relatywnie wolniej. - Art 214
- brak konieczności zatrudniania pracowników niemianowanych w drodze konkursów.

Wydaje nam się, że czas już najwyższy podjąć poważną dyskusję nad skróceniem drogi awansu poprzez zniesienie habilitacji i zwiększenie rangi doktoratu. To ostatnie wiąże się również z podniesieniem wymagań stawianych kandydatom na doktora i przedstawianej przez nich rozprawie doktorskiej.

Autorzy projektu wykazują się tu brakiem perspektywicznego spojrzenia na problemy szkolnictwa wyższego. O ile o randze uczelni dziś świadczy siła jego kadry profesorskiej, to o jego randze za 10 lat decydować będą

dzisiejsi młodszy pracownicy naukowcy i dlatego należy stworzyć im takie warunki, by najlepsi z nich chcieli pracować na polskich uczelniach.

Niepokojące w projekcie Prezydenckim jest znaczne rozszerzenie możliwości zwalniania nauczycieli akademickich, również w trakcie roku akademickiego (art. 116 i 117). W pełni aprobujemy natomiast możliwość zwolnienia nauczyciela, który dopuścił się naukowego oszustwa.

W Prezydenckim projekcie ustawy większą samodzielność (polegającą np. na braku konieczności zatwierdzania statutu przez odpowiedniego ministra) zyskują już całkiem małe uczelnie. Warunkiem wystarczającym jest, by dwie jednostki posiadały prawo nadawania stopnia doktora habilitowanego. Wystarcza zatem, by uczelnia zatrudniała 12 profesorów tytułarnych i 12 innych samodzielnych nauczycieli akademickich. Dotychczasowa ustawa wymaga, by uczelnia o takich uprawnieniach zatrudniała co najmniej 60 profesorów, a połowa jej jednostek miała prawo nadawania stopnia doktora habilitowanego. W praktyce oznacza to, że już całkiem małe uczelnie mogą działać samodzielnie, bez kontroli organów władzy. Wydaje nam się to niekorzystne, daje bowiem niekontrolowane uprawnienia całkiem niewielkim gremiom.

Dla niektórych grup nauczycieli akademickich (np. pracowników Akademii Medycznych) brak możliwości zatrudnienia na podstawie umowy o pracę podczas urlopu naukowego może utrudnić znacznie zbieranie materiałów niezbędnych do pracy naukowej - Art 126.6. Korzystniejszym byłby każdorazowy wymóg otrzymania zgody Rektora na podjęcie lub kontynuowanie pracy podczas urlopu naukowego. Rektor mógłby udzielić takiej zgody, jeśli byłoby to korzystne dla prowadzonych badań.

Zaniepokojeni jesteśmy też propozycją objęcia dotacjami z budżetu państwa uczelni niepublicznych w sytuacji, gdy w tak wysokim stopniu niezaspokojone są potrzeby szkół publicznych kształcących studentów na bezpłatnych studiach stacjonarnych. Wydaje nam się, że propozycja dotacji pojawić się może, gdy szkolnictwo wyższe dotowane będzie w stopniu porównywalnym z krajami Unii Europejskiej. Dotacje te powinny mieć charakter stypendiów pokrywających w całości lub znacznej części opłaty za studia zdolnych studentów. W pełni popieramy w tej kwestii stanowisko Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wyrażone w Uchwale Prezydium 31 stycznia 2003 roku.

Nie widzimy też żadnej potrzeby, by Prawo o Szkolnictwie Wyższym musiało obejmować działalność takich organizacji jak KRASP. Ranga stowarzyszenia skupiającego Rektorów najpoważniejszych uczelni w Polsce jest wystarczająco wysoka, by każdy minister właściwy do spraw nauki czy szkolnictwa wyższego czuł się w obowiązku zasięgania jego opinii w sprawach, o których wspomina ustawa.

W imieniu sekcji: Przewodnicząca Joanna Wibig

Stanowisko KZ NSZZ "Solidarność" Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

Kraków, 8.07.2003 r.

Opracowany przez Zespół Prezydencki projekt ustawy o Szkolnictwie Wyższym, nie konsultowany ze środowiskiem akademickim, jest szkodliwy dla rozwoju nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce, również w kontekście integracji z Unią Europejską.

Należy odrzucić go w całości.

Przyjęte w projekcie rozwiązania dotyczące modelu kariery naukowej i restrykcyjne zapisy odnoszące się do młodych pracowników nauki, nie zachęcają do podjęcia

pracy naukowej najzdolniejszej młodzieży, mogą spowodować odpływ z uczelni publicznych doktorów i jeszcze bardziej pogłębią lukę pokoleniową istniejącą w polskim szkolnictwie wyższym. Chyba, że komuś zależy, aby polska nauka i szkolnictwo wyższe były nie konkurencyjne w zjednoczonej Europie.

Sprawa jest najwyższej wagi dla przyszłości naszej Ojczyzny.

Przewodniczący Komisji Zakładowej
NSZZ "Solidarność" AGH
/-/ Piotr Lewandowski

Stanowisko KU NSZZ "Solidarność" Akademii Pedagogicznej w Krakowie w sprawie opracowanego przez Zespół Prezydenta RP projektu ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym"

Kraków, 24 lipca 2003 r

W naszym stanowisku odnosimy się tylko do niektórych proponowanych rozwiązań ogólnych, dotyczących całego środowiska szkół wyższych i nauki, w tym do:

- sytuacji pracowników szkolnictwa wyższego,
- kariery akademickiej,
- centralnych instytucji szkolnictwa wyższego.

Ad a) Nie do przyjęcia jest proponowane traktowanie uczelni wyższych jak zakładów produkcyjnych i wynikająca stąd koncepcja zatrudnienia zdecydowanej większości nauczycieli akademickich w trybie kontraktowym. Taki tryb zatrudnienia nie pozwala tworzyć lokalnych, stabilnych środowisk naukowych i dydaktycznych i jest mocno krytykowany nawet w krajach, gdzie jest stosowany (np. w USA). Wymusza on dużą mobilność pracowników, możliwą tylko przy zapewnieniu odpowiednio wysokich zarobków. Wprowadzenie zatrudnienia kontraktowego jako dominującego możliwe jest w polskich warunkach tylko na drodze procesu stopniowego, uwzględniającego specyfikę naszej sytuacji.

Ad b) Zastanawiające jest przywiązanie autorów projektu do skompromitowanego, sowiecko-PRL-owskiego modelu kariery naukowej, niewydolnego i kosztownego, bazującego na centralnie kontrolowanym stopniu naukowym doktora habilitowanego i tytule profesora. Dziwi to szczególnie w sytuacji, gdy od tego modelu odeszli nawet jego praojcowie Niemcy, uznając jego nieprzydatność i nieprzystosowanie do wymagającego konkurencyjności światowego szkolnictwa wyższego. Przyczyn utrzymania tego skostniałego systemu dopatrywać się można głównie w obawie o rezultaty zderzenia prawdziwej jakości naukowej i dydaktycznej z jakością formalną, zaświadczeniową. Samonadmuchujący się "król" mógłby okazać się nagi. Śmiesznymi są, delikatnie mówiąc, próby uzasadniania proponowanego modelu polską tradycją, przedwojenna habilitacja oznaczała bowiem wyłącznie uprawnienie do wykładania na konkretnym wydziale. Przyjęcie proponowanych rozwiązań musiałoby spowodować odpływ z Pol-

ski najzdolniejszych doktorów do instytucji zachodnich, oferujących nieporównanie lepsze warunki finansowe i nie wymagających żadnych habilitacji czy tytułarnych profesur (tam profesura jest wyłącznie stanowiskiem na konkretnej uczelni), bazujących za to na rzeczywistym dorobku naukowym kandydata. Kompromituje w tej sytuacji autorów projektu dyskryminowanie polskich doktorów przez dopuszczenie do stanowisk profesorskich, bez żądania spełnienia jakichkolwiek wymagań naukowych i dydaktycznych, obywateli państw obcych (art.102 ust.4).

Ad c) Propozycja ustawowego umocowania KRASP i nadanie mu uprawnień przewyższających niekiedy uprawnienia Ministra, a także usytuowanie go w pozycji konfliktowej z istniejącymi i uznawanymi jako właściwe centralnymi instytucjami szkolnictwa wyższego (RGSzW oraz PKA) wskazuje raczej na megalomanię autorów projektu, niż na ich przemyślaną wizję rozwoju szkolnictwa wyższego. Nigdzie w Europie konferencje rektorów nie są umocowane ustawowo i tak powinno być także w Polsce – ich znaczenie winno wynikać z autorytetu tworzących je osób. Zupełnie księżycowym pomysłem jest nadanie KRASP-owi statusu stowarzyszenia z wykorzystaniem ustawy o szkolnictwie wyższym. Czy rektorzy, wybierani do kierowania konkretnymi uczelniami, mają za mało obowiązków w swoich uczelniach i chcą zajmować się jeszcze działalnością zarobkową działając w ramach stowarzyszeń?

Projekt ustawy zawiera także wiele innych istotnych mankamentów. W internecie (www.solidarnosc.org.pl/~ksn) zapoznać się można z wieloma szczegółowymi, negatywnymi opiniami dotyczącymi omawianego projektu.

Przedstawioną powyżej opinię należy traktować jako wniosek o niedopuszczenie do wprowadzenia omawianego projektu, jako szkodliwego, do polskiego prawodawstwa.

/-/ Jan Fróg

**Stanowisko KZ NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Wrocławskiego
w sprawie projektu "Prawo o szkolnictwie wyższym" (projekt prezydencki)**

Wrocław, 11 lipiec 2003 r.

Komisja Zakładowa po zapoznaniu się z w/w projektem, postanowiła odrzucić go w całości. Za szczególnie szkodliwe i niebezpieczne dla przyszłości szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce, jak i dla środowisk akademickich należy uznać:

1. Odejście od mianowania nauczyciela akademickiego. Status urzędnika państwowego mają nauczyciele akademicy w krajach Unii Europejskiej, a u nas jego tradycja sięga XIX wieku.

2. Nowy projekt nic uwzględnia kierunków ewolucji uczelni europejskich, które wprowadzają uproszczony system tytułów i stopni naukowych (system anglosaski).

3. Ustawa nic nie mówi o systemie finansowania szkolnictwa wyższego, który wymaga nowego podejścia i nowych uregulowań,

4. Wzrost uprawnień rektora tworzy w uczelni system autokratyczny.

5. Niedopuszczalny jest brak dyskusji ze środowiskiem w tak ważnej sprawie jak przyszłość szkolnictwa wyższego.

Za Komisję Zakładową NSZZ "S"
Przewodniczący dr Andrzej Dąbrowski

Parlament Studentów RP

Propozycje Parlamentu Studentów RP do projektu Ustawy o Szkolnictwie Wyższym

Warszawa 18 czerwca 2003 r.

I. Uwzględnione przez Zespół i poprawione w przedstawionym do konsultacji projekcie, numery art. według przedstawionego projektu po poprawkach.

1. W art. 44 ustęp 9 otrzymuje brzmienie: "Wyboru przedstawicieli studentów do Rady dokonuje Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, w trybie i na kadencję określoną w jego regulaminie."

Zgodnie z zasadą autonomii regulaminowej Samorządu są to kwestie należące do materii regulaminowej. Co więcej brak logicznego uzasadnienia dla czego kadencja przedstawicieli studenckich winna pozostać roczna przy założeniu możliwości zmiany kadencji pozostałych organów PSRP na 2 lub 3 letnią.

2. W art. 66 ust. 1 po słowie: "pracowników" dodać: "słuchaczy studiów podyplomowych i doktoranckich".
Aby Rektor był również ich zwierzchnikiem.

3. Art. 74 ust. 2 otrzymuje brzmienie: "...wymaga zgody większości przedstawicieli studentów w kolegium elektorów."

4. W art. 96 ust. 1 pkt 2) skreślić słowa: " kształceniem na drugim i kolejnym kierunku studiów".

Dotychczasowa propozycja uderza w studentów ambitnych i zdolnych oraz zamyka konstytucyjnie gwarantowany dostęp do edukacji.

5. Art. 98 ust. 2 otrzymuje brzmienie: "Stypendia, o których mowa w ust. 1, przyznawane są studentom w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego."

6. W art. 164 ust. 1 skreślić pkt 5) - dotyczył stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia, a ust. 2 nadać brzmienie: " Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przyznaje się z funduszu pomocy materialnej dla studentów, o których mowa w art. 99 pkt 2, na zasadach określonych w regulaminie nadanym przez rektora, za zgodą uczelnianego organu samorządu studenckiego."

Trudno wyobrazić sobie rozdzielanie środków przeznaczonych tylko i wyłącznie na rzecz studentów przez podmiot bezosobowy zwany "uczelnia". Powinno to być czynione przez rektora w porozumieniu z przedstawicielstwem studentów

7. W art. 173 ust. 3 skreślić słowa: "statutu uczelni", w ust. 5 skreślić słowo: "poszczególne".

Funkcjonowania samorządu i jego struktury wewnętrznej nie może określać jedynie statut uczelni, zgodnie z zasadą autonomii powinien to określać regulamin, który senat i tak bada pod względem zgodności z prawem.

8. W art. 184 ust. 3 po słowie: "upomnienia" dodaje się słowa: "lub podmiot składający do rektora wnioski o skierowanie sprawy do postępowania dyscyplinarnego". Zdanie drugie otrzymuje brzmienie: "W przypadku, gdy odwołanie wniesie ukarany student, sąd koleżeński lub komisja dyscyplinarna może orzec, co najwyżej, karę upomnienia."

9. Art. 190 ust. 2 otrzymuje brzmienie: "Odwołanie wnosi się odpowiednio do odwoławczej komisji dyscyplinarnej lub sądu koleżeńskiego drugiej instancji w terminie czterech dni od dnia doręczenia orzeczenia".

II. Poprawki poparte przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego 16-17 czerwca br.

10. W art. 3 pkt 19 i 20 definicja studiów stacjonarnych i niestacjonarnych jest wadliwa.

Zawsze jest możliwość studiowania, nawet gdy zatrudnionym jest się co najmniej w połowie pełnego wymiaru czasu pracy, szczególnie trudne byłoby to do określenia, gdy chodzi o tak zwane szczególne tryby rozkładu czasu pracy normowane Kodeksem Pracy lub prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą, po drugie określenie wymogu prowadzenia zajęć dydaktycznych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów wymaga oznaczenia słowa "bezpośredniość".

11. W art. 18 luka
warto określić, co dzieje się w wypadku, gdy uczelnia nie wywiązała się w ciągu roku z obowiązku wyboru rektora i uchwalenia statutu.

12. W art.25 luka
nałożenie na założyciela obowiązku zapewnienia studentom możliwości kontynuowania studiów wymaga doprecyzowania, co znaczy "kontynuowanie studiów" (jakichkolwiek, tych samych, w innym mieście, za inną opłatą?) Celowe wydawałoby się nałożenie na ministra obowiązku określenia, w zgodzie na likwidację lub odmowie przedłużenia zezwolenia, o którym mowa w art. 18 ust. 5, uczelni, na którą studenci likwidowanej uczelni mogliby zostać przyjęci bez obowiązku przejścia postępowania rekruta-

cyjnego.

13. W art. 32 ust. 3 pkt 2) po słowach: "regulaminu studiów" proponujemy dodać: "wraz z porozumieniem, o którym mowa w art. 150 ust. 2, lub ponowną uchwałą senatu podjętą kwalifikowaną większością głosów".

Aby wykluczyć sytuację przedstawienia ministrowi regulaminu studiów przed zaopiniowaniem przez Samorządy Studenckie, a więc bez mocy prawnej.

14. W art. 35 ust. 2. zamiast "miesiąca" i "14 dni" wpisać w obu przypadkach "30 dni".

15. W art. 36 ust. 1 skreśliła się: "przez uczelnię".

16. Art. 40 ust. 2 pkt 3) odbiera cudzoziemcom prawo do stypendium socjalnego. *Dlaczego akurat stypendium socjalne zostało wyróżnione w oderwaniu od innych form pomocy materialnej.*

17. W art. 46 ust. 1. po słowach: "czasu pracy." dodać: "z uwzględnieniem art. 47 ust. 5 i 6" W ust. 3 dodać: "a członków z ramienia Parlamentu Studentów RP do czterech lat"

18. W art. 47 w ust. 3 dodać pkt. 4 "Przewodniczący Parlamentu Studentów RP" w ust. 5 dodać na końcu: "oraz - dla oceny dydaktyki - przedstawiciel studentów, minimum po trzecim roku studiów na kierunku z danej grupy kierunków" oraz dodać ust. 6 w brzmieniu: "Przedstawiciele studentów wchodzących skład zespołów, o których mowa w ust. 5, powołuje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek organu Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej uprawnionego, według zasad określonych w jego regulaminie, do reprezentowania Parlamentu na zewnątrz."

Na życzenie Rady Gł. Szk. Wyższ. doprecyzowano oczekiwany udział PSRP w pracach PKA. Trudno wyobrazić sobie ocenę jakości kształcenia bez udziału przedstawicieli studentów, którzy są jego podmiotem i temu kształceniu podlegają. Tym bardziej, że jest niekwestionowanym prawem studentów danej uczelni do udziału w wewnętrznej ocenie procesu dydaktycznego. Podobne rozwiązania stosuje się w krajach skandynawskich.

19. W art. 67 ust. 3 skreślić: "w uczelni publicznej".

Brak uzasadnienia dla odebrania tego prawa studentom uczelni niepublicznych.

20. Art. 74 ust. 2 otrzymuje brzmienie: "Kandydatura prorektora właściwego ds. studenckich, który musi zostać powołany, wymaga zgody większości przedstawicieli studentów w kolegium elektorów. Podstawowy zakres kompetencji prorektora ds. studenckich określa statut uczelni".

Aby uniknąć sytuacji niepowołania takiego prorektora lub pozbawienia go wszelkich kompetencji.

21. W art. 84 ust. 1 pkt. 3 zamiast stopnia naukowego "doktora" wpisać "magistra".

22. W art. 174 ust. 6 zamiast "przydziela" wpisać "zapewnia". Brak uzasadnienia odstępiania od aktualnego brzmienia przepisu.

23. W art. 177 ust. 1 po słowie: "studencki" dodać: "Parlament Studentów"; w ust. 2 po słowach: "...lub uczelniany organ samorządu stud..." dodać: "lub organ uchwałodawczy Parlamentu Studentów RP".

ust. 3 otrzymuje brzmienie: "Strajk studencki (powstrzymanie się od uczęszczania na zajęcia z możliwością pozostania na uczelni) może być podjęty wyłącznie przez jednostkę, o której mowa w ust. 1, jeśli wcześniejsze negocjacje lub inne formy akcji protestacyjnej nie doprowadziły do rozwiązania konfliktu."

Odmawianie Parlamentowi Studentów możliwości zorga-

nizowania akcji protestacyjnej godzi w istotę jego statutowej misji i w porównaniu choćby ze stowarzyszeniami studenckimi wydaje się dyskryminujące.

24. Art. 189 ust. 5 po wyrażeniu: "ust. 3" dodaje się słowa: "i ust. 4".

25. W art. 220 wers ostatni wpisać "ust 4" zamiast "ust.3".

III. Pozostałe do wprowadzenia.

26. W art. 6 ust. 3 skreślić "akademicka"

27. W art. 16 ust. 2 dodanie możliwości wnioskowania o nadanie tytułu doktora "honoris causa" przez uczelniany organ uchwałodawczy samorządu studenckiego.

28. W art. 71 ust. 1 pkt 1) "10%" zastąpić przez "20%".

Jest to usankcjonowanie sytuacji faktycznej na przodujących uczelniach w kraju oraz uwzględnienie praw słusznie nabytych w świetle art. 184 ust. 4 i 6 obowiązującej obecnie ustawy.

29. W art. 61 ust. 3 słowo: "dziesięć" zastąpić słowem: "piętnaście".

Celem jest utrzymanie praktycznej wagi głosu studentów.

Tym bardziej, że statuty wielu Uczelni - w tym uznawanych za przodujące - przewidują wyższy udział głosów studenckich, brak uzasadnienia dla ich ustawowego ograniczania.

30. W art. 136 ust. 3 dodać na końcu: "oraz jeden powinien być studentem".

Odpowiednio do udziału nie-studentów w sądownictwie korporacyjnym nad studentami, tyle że w pomniejszonym parytetowo zakresie.

31. W art. 164 ust. 2 po "na zasadach określonych w regulaminie nadanym przez rektora" dodać; "- za zgodą uczelnianego organu samorządu studenckiego -".

I regulamin winien uzyskać zgodę Samorządu i przyznanie świadczeń winno odbywać się w porozumieniu z nim.

32. Art. 168 otrzymuje brzmienie: "Studentowi przysługuje prawo do korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazd publicznymi środkami komunikacji miejskiej, środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego."

Pozwoli to kształcić się osobom niezamożnym przeważnie z wiosek i mniejszych miejscowości.

33. W art. 170 po "...w tej sprawie" dodać: "i od każdej decyzji dziekana w indywidualnej sprawie studenckiej przysługuje odwołanie do rektora na zasadach KPA". *Aby nie popaść w sprzeczność z regulacjami Konstytucji - zas. II instancyjnego sądownictwa.*

34. W art. 174 ust. 1 dodać zdanie drugie w brzmieniu: "Parlament Studentów posiada osobowość prawną".

Dodać ust. 7 w brzmieniu: "Parlament Studentów RP nie może prowadzić działalności gospodarczej, a nadzór pod względem legalności sprawuje nad nim MENiS".

Argumenty za wyposażeniem PS RP w osobowość prawną:

- dookreślenie niejasnej dziś prawnej istoty PSRP z punktu widzenia finansowania ze środków publicznych, w przeciwieństwie do RG czy PKA nie może być PSRP wewnętrzną jednostką finansową MENiS.

- zlikwidowanie iluzorycznej i chwiejnej niezależności prawnej od MENiS przy jasno dookreślonym nadzorze prawno-administracyjnym, w szczególności nad finansami PSRP.

- brak aktualnej zależności od podmiotów "używających" osobowości prawnej.

- możliwość realizowania zadań zleconych i projektów pod własnym szyldem.

- wzmocnienie stabilności i skuteczności PSRP.

35. W art. 194 ust. 3 otrzymuje brzmienie: "Rektor zakazuje zorganizowania i przeprowadzenia zgromadzenia, którego cele lub program naruszają przepisy prawa. Decyzja o zakazie przeprowadzenia zgromadzenia powinna być dostarczona organizatorom najpóźniej 12 godzin przed planowanym rozpoczęciem zgromadzenia."

Ustawa o szkolnictwie wyższym nie powinna być bardziej restrykcyjna niż zasady ogólne zawarte w prawie o zgromadzeniach, tym bardziej gdy zgromadzenia obejmują pracowników i studentów tej uczelni.

36. W art. 188 ust. 1 skreślić: spośród studentów lub nauczycieli akademickich".

Zawężenie prawa wyboru obrońcy jedynie do pracowników i studentów uczelni uznajemy za naruszający interesy studentów krok wstecz wobec obecnej regulacji (art. 169).

37. Problem prawa autorskiego studenta do pracy wymaga dopracowania.

38. Art. 193w zw. z 194

Za niewłaściwe uznajemy przekazanie większej części regulacji trybu postępowania dyscyplinarnego do rozporządzenia Ministra i rezygnacje z odpowiedniego stosowania kpk w tym zakresie. Proponujemy pozostawienie regulacji dotychczasowej.

39. W art. 218 wątpliwość budzi rozszerzenie mandatu wyborczego wymienionych organów na kolejny rok kadencji.

/-/

**Politechnika Warszawska – Biblioteka Główna
00-661 Warszawa, Plac Politechniki 1**

Warszawa, dnia 11.06.2003 r

Pan Prof. dr hab. Jerzy Woźnicki
Przewodniczący Zespołu Prezydenta RP
do opracowania projektu ustawy o szkolnictwie wyższym

Szanowny Panie Przewodniczący,

Po zapoznaniu się z projektem ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" Rada Wykonawcza Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych mając na względzie rolę bibliotek uczelnianych w zapewnieniu dostępu do krajowej i światowej informacji naukowej prosi o rozpatrzenie następujących zmian:

art.14.4 proponujemy brzmienie: upowszechnianie kultury narodowej oraz osiągnięć nauki i techniki w tym poprzez tworzenie, organizacje i udostępnianie zasobów informacji.

art.62 (dopisać po p.4)p. 5 ustalenie zasad i trybu działania Rady Bibliotecznej, jako organu opiniodawczego Rektora.

art.67 (dopisać jako p.2): Skład Rady Bibliotecznej określa statut.

art.68 p.2 (uzupełnić): Szczegółowe kompetencje rady podstawowej jednostki organizacyjnej oraz Rady Bibliotecznej określa statut.

art. (po 70): Dyrektorem biblioteki głównej może być osoba posiadająca uprawnienia bibliotekarza dyplomowanego. Dyrektorem biblioteki głównej może być także osoba posiadająca tytuł naukowy i specjalność zgodną z potrzebami danej uczelni i biblioteki głównej.

art.75 (uzupełnić p. 1): Tryb wyboru lub powoływania oraz odwoływania kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych i ich zastępców oraz dyrektora biblioteki głównej określa statut.

art.86 p. 1 (uzupełnić i zmienić brzmienie): W uczelni działa system informacyjno-biblioteczny, którego podstawę stanowi biblioteka główna. Organizację i funkcjonowanie systemu informacyjno-bibliotecznego określa statut.

(dopisać jako punkt 2): Działalność informacyjno-biblioteczną regulują przepisy ustawy o bibliotekach.

art. 110 ust.2 -Brak uzasadnienia wprowadzenia tego zapisu, gdyż w ustawie o bibliotekach nie wymienia się bibliotekarzy dyplomowanych.

Wymaga wyjaśnienia zapis w artykule 122 p.7 w porównaniu z art.127 p.2.

Z art. 122 p.7 odsyłającego do art 111 p.2 wynikałoby 36 godzinny tydzień pracy dla wszystkich stanowisk pracowników bibliotecznych oraz dokumentacji i informacji naukowej.

art.214 W związku z pominięciem grupy nauczycieli akademickich wymienionych w art. 101 p.4 proponujemy zapis uzupełniający:

a) od dnia 1.09.2003 r.

- w grupie dyplomowanych pracowników bibliotecznych i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej zatrudnionych na stanowiskach starszych kustoszy dypl., starszych dokumentalistów dypl., kustoszy dypl. i dokumentalistów dypl. oraz informatyków dyplomowanych od 217,1 %

- w grupie stanowisk asystentów, wykładowców, lektorów i instruktorów oraz w grupie dyplomowanych pracowników bibliotecznych i dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej zatrudnionych na stanowiskach adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji i informacji naukowej oraz asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji i informacji naukowej od 117,7%

b) od dnia 1.09.2004 - jak wyżej z odpowiednimi procentami.

Łączę wyrazy szacunku

Dyrektor Biblioteki Głównej
St. kustosz dypl. mgr Elżbieta Dudzińska

KZ NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Stanowisko KZ NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w sprawie projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym opracowanego przez Zespół powołany przez Pana Prezydenta RP Olsztyn, 17.07.2003 r.

Zdecydowanie sprzeciwiamy się wprowadzeniu pod obrady Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej opracowanego przez Zespół powołany przez Pana Prezydenta projektu Ustawy o Szkolnictwie Wyższym. Czynnimy to z następujących powodów:

1. Proponowany projekt i jego rozwiązania nie były przedmiotem konsultacji ze środowiskiem akademickim. Narusza on, naszym zdaniem, dobrą zasadę "audiatur et altera pars". Proponuje się nam przeprowadzenie szeregu zmian, które są niekorzystne dla modelu kariery naukowej w Polsce, co tym samym pogorszy i tak już złą sytuację w uczelniach polskich.

2. Przyjęte w projekcie rozwiązania mają charakter restrykcyjny, nie gwarantują stabilizacji pracy, która w tym zawodzie jest wyjątkowo potrzebna i dlatego też nie należy się spodziewać w przyszłości napływu najzdolniejszej i najwartościowszej młodzieży do szkolnictwa wyższego.

3. Należy się liczyć z faktem, iż wprowadzenie tak proponowanej ustawy spowoduje odpływ z uczelni państwowych średniej kadry naukowej, która jest najliczniejsza, wykonuje najwięcej zadań dydaktycznych i stanowi zaplecze nauki polskiej.

4. Wyjątkowo niekorzystne są zmiany związane z samym zatrudnieniem i dalszym jego przebiegiem, mianowicie:

- zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę, a nie mianowanie;
- czynienie wyjątków dla wąskiej grupy profesorów (dotyczących mianowania) nie rozwiązuje problemu, a wręcz go pogłębia i stwarza podejrzenia, iż to wąskiej

grupie "lobbingu", która jest już u szczytu kariery naukowej zależy na takim postawieniu kwestii;

- ustawa odbiera status urzędnika państwowego, który w Polsce (i nie tylko w Polsce) ma bogatą tradycję historyczną i uzasadnienie;
- wprowadza niebezpieczny podział w środowisku akademickim na mianowanych i na tych którzy są zatrudnieni w oparciu o umowę o pracę, przy czym podział jest tak skomplikowany, iż odnosi się wrażenie, jakoby ktoś dążył do podziału wspólnoty akademickiej i jej skłócenia;
- zdecydowanie negatywnie oceniamy odebranie dodatku za staż pracy, to nic innego jak obniżka płac;
- negatywnie oceniamy odebranie praw do urlopu na pisanie pracy doktorskiej;
- zniesienie górnych widełek płacowych spowoduje wzrost kominów płacowych i wypracowane obecnie z takim trudem zasady płacowe, akceptowane przez środowisko akademickie zostaną zniweczone.

5. Nowy projekt wprowadzony jest w pośpiechu, a to grozi niedociągnięciami (tzw. "niedoróbkami") legislacyjnymi.

Powyższe uwagi nie obejmują całości problemu, ponieważ zapoznanie się z nim wymaga czasu i dyskusji w naszym środowisku. Niemniej jednak jego ocena jest negatywna i dlatego domagamy się całkowitego zaniechania prac nad Ustawą, w konsekwencji sprzeciwiamy się uchwalenia przez Sejm RP nowej Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym w takim kształcie, jaki jest proponowany.

Przewodniczący KZ NSZZ "Solidarność" UWM
/-/ Zbigniew Korejwo

KU NSZZ "S" Akademii Ekonomicznej w Poznaniu

Stanowisko KU NSZZ "S" Akademii Ekonomicznej w Poznaniu

Poznań, dnia 10 lipca 2003 r.

Komisja Uczelniana NSZZ "Solidarność" Akademii Ekonomicznej w Poznaniu wyraża sprzeciw wobec projektu Ustawy dotyczącej szkolnictwa wyższego, przygotowanej przez zespół pana profesora Jerzego Woźnickiego.

Do destabilizujących system szkolnictwa wyższego propozycji należy zaliczyć m.in. zmianę typu stosunku pracy z nauczycielem akademickim, zmieniającym podstawę czasową oraz formę zatrudnienia.

Co do podstawy czasowej, to tendencja europejska mówi o powoływaniach profesorów na czas nieokreślony, z ewentualnym ustaleniem przez Rektora szczegółów obowiązków, jakie profesor podejmuje. Traktuje się bowiem pracę w nauce na równi z *wolnym zawodem (stałą między innymi nie limitowany czas pracy)* jako *occupatio vitae*. Naruszenie tej stabilności w projekcie jest nie do zaakceptowania przez środowiska akademickie. Można przypuszczać, że Zespół przygotowujący projekt dla Pana Prezydenta kierował się bieżącą sytuacją budżetową Państwa, co umożliwiłoby Rektorom uczelni, w szczególności państwowych, łagodzenie obecnej mizerii finansowej. Jeśli spojrzeć na takie stanowisko z perspektywy punktu widzenia, to jest ono krótkowzroczne i naganne. W tym też duchu wspieramy obiekcje przedłożone Panu Prezydentowi

przez Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu - jego Komisję Zakładową NSZZ "Solidarność" (pismem z dnia 23 czerwca 2003 r.). Popieramy także stanowisko Uniwersytetu Jagiellońskiego w Uchwale nr 14/VI/2003 z dnia 25 czerwca 2003 r.

Szczególniej trosce Pana Prezydenta i jego doradców polecamy polepszenie warunków pracy, w porównaniu z dotychczasowymi, dla młodej kadry akademickiej. Obecny stan sankcjonuje bowiem sytuację podejmowania pracy w więcej niż jednej uczelni na stanowiskach kierowniczych, co stwarza sytuację niezdrowej konkurencji. Na dodatek uniemożliwia realizację polityki Rządu zapewnienia pracy jak największej liczbie osób zdolnych do jej podjęcia. Obecnie bowiem winna być preferowana zasada - każda osoba zajmuje tylko jedno miejsce pracy. Takie makroekonomiczne spojrzenie dałoby większą szansę kolejnym rządóm na łagodzenie naszej największej plagi społecznej.

Reasumując wyrażamy opinię o potrzebie wprowadzenia zmiany dotychczasowej Ustawy, jednakże bez pośpiechu i z rozważeniem konsekwencji, jakie dla całego systemu ona przyniesie.

W imieniu Komisji Uczelnianej:
Przewodnicząca /-/ dr Ewelina Szajba

Stanowisko nr 1

Forum Elektorów Kurii Doktorów Wyższych Szkół Technicznych do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego zebranych w Politechnice Krakowskiej w dniu 24.06.2003 r. o projekcie ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" przygotowanym przez Zespół przy Prezydencie RP kierowanym przez prof. Jerzego Woźnickiego

Środowisko akademickie liczy około 75 000 nauczycieli akademickich (w tym około 15 000 profesorów, 50 000 doktorów oraz 10 000 wykładowców, asystentów i lektorów) w przybliżeniu tyle samo pracowników nie będących nauczycielami akademickimi oraz 1 700 000 studentów.

1. Postawa członków zespołu redagującego projekt ustawy stwarza wrażenie zabiegania o interesy własnej grupy, która stanowi około 10% pracowników uczelni.

Jednym ze sztucznych powodów konfliktów pomiędzy poszczególnymi grupami nauczycieli akademickich jest blokada prawdziwego rozwoju naukowego, na rzecz zdobywania tytułów, a nie na rozwiązywaniu problemów naukowych i dydaktycznych. Innym problemem są różnice w dostępie tych grup pracowniczych do środków finansowych. Projekt Prezydencki Ustawy pogłębia tę sytuację.

2. Wyrażamy ubolewanie, że do Zespołu Prezydenta RP nie zostały zaproszone osoby reprezentujące doktorów, doktorantów, asystentów, lektorów i pozostałych pracowników, którzy liczbowo stanowią około 90% pracowników uczelni. Większość społeczności akademickiej oczekiwała i oczekuje ustawy o szkolnictwie wyższym, która będzie zawierała treść ustawy o stopniach i tytule naukowym, jednak z dużymi zmianami, polegającymi na zachowaniu jednego stopnia naukowego doktora i zniesieniu tytułu profesora. Jednocześnie uważamy, że należy wprowadzić "stanowisko profesora" jak to ma miejsce w wielu krajach Unii Europejskiej. Wszystkie dotychczasowe posunięcia idą w kierunku zachowania, a nawet poszerzenia uprawnień tylko jednej grupy nauczycieli akademickich.

3. Budzą obawę szczególnie duże uprawnienia Konferencji Rektorów (KRASP) polegające na przypisaniu tej

grupie osób zarządzających uczelniami kompetencji RGSzW - demokratycznie ukształtowanej reprezentacji środowiska akademickiego. Nie znajduje to uzasadnienia w organizacji szkolnictwa wyższego w UE. Nie ma potrzeby, aby Prawo o szkolnictwie wyższym, uwzględniało w swoich zapisach działalność takich organizacji jak KRASP. Ranga stowarzyszenia skupiającego rektorów jest wystarczająco wysoka, aby właściwy minister mógł zasięgać opinii tego gremium w sprawach, o których wspomina ustawa.

4. W projekcie ustawy daje się zauważyć znaczne obniżenie warunków koniecznych do uzyskania samodzielności uczelni. Niezbędne jest uwzględnienie konstytucyjnych zapisów dotyczących samorządności.
5. W projekcie ustawy brakuje zapisu o Pracowniczym Programie Emerytalnym stosownie do stanowiska nr 6/2003 Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 17.04.2003 r.
6. Zapis w projekcie ustawy dotyczący dotacji dla uczelni niepublicznych wywołuje zaniepokojenie w sytuacji, gdy brakuje pieniędzy na kształcenie w uczelniach publicznych na studiach bezpłatnych, które gwarantuje konstytucja.
7. Projekt przewiduje znaczne pogorszenie stabilizacji zatrudnienia osób, które mają być zatrudniane na podstawie umowy o pracę, a nie na podstawie mianowania. Sytuacja tych osób byłaby więc gorsza niż "pracowników oświaty".
8. W konkluzji stwierdzamy, że projekt zespołu prezydenckiego ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" nie spełnia oczekiwań większości społeczności akademickiej.

Przewodniczący
Forum Elektorów Kurii Doktorów
Wyższych Szkół Technicznych
Dr inż. Piotr Wroczyński

Stanowisko nr 2

Forum Elektorów Kurii Doktorów Wyższych Szkół Technicznych do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego zebranych w Politechnice Krakowskiej w dniu 24.06.2003 r. o projekcie ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" przygotowanym przez Zespół przy Prezydencie RP kierowanym przez prof. Jerzego Woźnickiego

W związku z toczącą się w środowisku akademickim dyskusją nad nowelizacją prawa o szkolnictwie wyższym, zebrani Elektorzy do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego Kurii Doktorów Uczelni Technicznych, wspierają działania Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" zmierzające do wprowadzenia do prac Parlamentu projektu ustawy "Prawo o

szkolnictwie wyższym" opracowanego przez Krajową Sekcję Nauki NSZZ "Solidarność" (uaktualniony projekt z 8.05.2003r.).

Elektorzy podtrzymują swoje wcześniejsze stanowisko w sprawie tego projektu, który był projektem poselskim w poprzedniej kadencji Sejmu RP.

Przewodniczący
Forum Elektorów Kurii Doktorów
Wyższych Szkół Technicznych
Dr inż. Piotr Wroczyński

Stanowisko Regionalnej Sekcji Nauki Regionu Śląsko - Dąbrowskiego NSZZ "Solidarność"
w sprawie projektu ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" opracowanego przez Zespół Prezydenta RP
przyjęte przez Radę RSN w Katowicach w dniu 14 lipca 2003 r.

Regionalna Sekcja Nauki Regionu Śląsko - Dąbrowskiego NSZZ "Solidarność" negatywnie ocenia projekt ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" z dnia 26 maja 2003 r. opracowany przez Zespół Prezydenta RP, powołany dnia 23 stycznia 2003 r.

Projekt nie odnosi się do najważniejszych problemów systemu szkolnictwa wyższego, którymi są nieumiejętność współdziałania w rozwiązywaniu problemów gospodarki i administracji oraz niedofinansowanie szkolnictwa. Skupia się na **ograniczeniu pracowniczych praw** nauczycieli akademickich oraz **ustawowym umocowaniu Konferencji Rektorów - KRASP**. Wyraźnie odbiega od standardów obowiązujących w krajach Unii Europejskiej.

- Proponuje możliwość mianowania tylko dla grupy ok. 20% nauczycieli akademickich, gdy w krajach Unii Europejskiej *tenure* ma od 40% do 90%. Zatrudnienie na podstawie mianowania w odróżnieniu od umowy o pracę stabilizuje status pracowniczy nauczyciela akademickiego i uniezależnia go od autokratycznych metod kierowania często spotykanych w uczelniach.
- Utrzymuje niespotykany lub zaniechany w UE kosztowny i nieefektywny, addytywny model kariery akademickiej. W krajach UE dąży się do skrócenia ścieżki awansu, a nauczyciele akademicy wykazują swoje kwalifikacje i użyteczność w kontaktach z przemysłem oraz instytucjami i firmami wdrożeniowymi, w tworzeniu parków naukowych czy technologicznych itp.
- Rozszerza urynkowanie edukacji wyższej — w szczególności dużym stopniu już urynkowanej w ocenie ekspertów UE - gdy zaleceniem UE jest nieotwieranie dalej europejskiego szkolnictwa wyższego na GATS (opracowanie D. Coyne - Dyrektora ds. Edukacji Komisji Europejskiej).
- Przypisuje szczególne prawa jednej grupie pracowników uczelni - grupie profesorów - gdy w UE dąży się do systemów zarządzania uczelniami, w których reprezentowani są pracownicy wszystkich grup.
- Przyznaje nadzwyczaj szerokie uprawnienia i umocowanie ustawowe Konferencji Rektorów - KRASP-u - zrzeszenia działającego jako stowarzyszenie. Uprawnieniom tym nie towarzyszy odpowiedzialność za podjęte działania w przeciwieństwie do Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego, która jest demokratycznie wybierana dla wypełniania określonych zadań i odpowiada przed forum elektorów, oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu kontrolowanego przez parlament. Jest to kolejny ewenement w naszym kraju, gdyż konferencje rektorów w krajach UE nie mają podobnego umocowania. Natomiast rektorzy są powołani do pełnienia innych funkcji w swoich środowiskach, a gdyby mieli być delegatami do reprezentatywnego ciała o określonych prerogatywach, kryteria ich wyboru byłyby w sposób istotny zmienione.

Wątpliwości budzi konstytucyjność projektu, różnicującego wymagania dotyczące zatrudniania obywateli polskich i osób nie będących obywatelami polskimi.

Projekt ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym proponuje nadzwyczaj niekorzystne zmiany w stosunkach pracy nauczycieli akademickich, radykalnie zmieniając zasady ich zatrudniania i zwalniania, np. rezygnację z konkursów, także poprzez nieograniczone różnicowanie płac (kominy płacowe).

Symptomatyczne jest to, czego w projekcie ustawy nie zapisano. W "Syntetycznej informacji o treści ... projektu ..." Autor pisze, że wykorzystano inne projekty ustawy, w tym złożone do łaski marszałkowskiej. Należy przyjąć, że wykorzystano także jedyny poselski, kompleksowy projekt ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" (druk sejmowy nr 2701 III kadencji Sejmu RP). W art. 4 projektu Zespołu Prezydenta RP pominięto znajdujące się w tym poselskim projekcie takie zapisy jak:

- szkoły wyższe pełnią misję odkrywania i przekazywania prawdy poprzez prowadzenie badań i kształcenie studentów
- oraz że
- nauczyciele akademicy, studenci i pracownicy nie będący nauczycielami akademickimi tworzą w szkołach wyższych samorządną społeczność akademicką, natomiast w art. 8 projektu zapisano, że "W uczelni mogą być prowadzone studia wyższe ...", czyli nie muszą. Wszystko to potwierdza, że przyjęcie projektu opracowanego przez Zespół Prezydenta RP doprowadzi do upadku edukacji wyższej rozumianej jako misja oraz do zdeintegracji środowiska akademickiego.

Szkolnictwo wyższe - podobnie jak nasze państwo - pilnie potrzebuje gruntownej instytucjonalnej, mądrej i całościowej reformy. Niestety jego istotne problemy oraz ich rozwiązania są ulokowane w większości poza propozycjami projektu. Przyjmując proponowane zapisy odkłada się rozwiązanie problemów na nieokreśloną przyszłość.

Może Autorzy projektu prezydenckiego niewłaściwie oceniają sytuację szkolnictwa wyższego lub zabrakło im odwagi do podjęcia głównych problemów. Nie jesteśmy jednak skazani na zły projekt. Środowisko akademickie powinno wiedzieć, że jest opracowany - wcześniej wymieniony - poselski projekt ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym", który od dwóch lat czeka na sejmową debatę.

Z oceny projektu Zespołu Prezydenta RP wynika, że projekt z dnia 26 maja 2003 r. nie kwalifikuje się do dalszych prac w Parlamencie RP. Jego zapisy ułatwiłyby Rektorom kierowanie pracą uczelni w obecnych trudnych warunkach finansowych głównie poprzez koniunkturalne sterowanie zatrudnieniem pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych. Nie może to być jednak jedynym argumentem za przyjęciem projektu tej doraźnej ustawy, gdyż od początku prowadzi do konieczności jej kolejnej nowelizacji.

Przewodniczący Regionalnej Sekcji Nauki
Regionu Śląsko - Dąbrowskiego NSZZ "Solidarność"
Kazimierz A. Siciński

Poniższe informacje otrzymano z Komisji ds. Plac Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność", która prowadziła negocjacje w MENiS w sprawie wdrożenia od 1.09.2003 r. drugiego etapu poprawy wynagrodzeń pracowników uczelni państwowych (Red.)

INFORMACJA DOTYCZĄCA REGULACJI PŁACOWYCH OD DNIA 1.09.2003 R.

Grażyna Maciejko, Jerzy Żurak

Koleżanki/Koledzy

W dniu 9.06.2003r. w Ministerstwie Edukacji i Sportu zakończone zostały negocjacje w sprawie wdrożenia od 1.09.2003r. drugiego etapu poprawy wynagrodzeń pracowników uczelni państwowych wynikającego z art. 117a ustawy z dnia 12 września 1990 o szkolnictwie wyższym dodanego ustawą z dnia 20 lipca 2001r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 85, poz. 924).

W negocjacjach uczestniczyli przedstawiciele:

- resortów sprawujących opiekę nad uczelniami państwowymi,
- Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego,
- central związkowych działających w obrębie szkolnictwa wyższego.

Obszarem negocjacji było:

1. Określenie wzrostów wynagrodzeń w poszczególnych grupach pracowników szkół wyższych.
2. Uzgodnienie sposobu naliczenia środków dla uczelni na wzrost wynagrodzeń od 1.09.2003 r.
3. Uzgodnienie kształtu miesięcznych stawek wynagrodzeń zasadniczych i dodatków funkcyjnych określonych w załącznikach do Rozporządzeń MENiS.
4. Ustalenie terminów przekazania dokumentów i środków finansowych pozwalających na wdrożenie wzrostów wynagrodzeń od 1.09.2003r.

Ad 1. Realizując określony ustawowo II etap (od 1.09.2003r.) poprawy poziomu przeciętnych wynagrodzeń w przypadku szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych podległych ministrowi edukacji narodowej naliczeń zwiększeń wynagrodzeń w 2003r dokonano w odniesieniu do średniorocznego zatrudnienia w roku 2002 w poszczególnych grupach zawodowych. Wyliczone w skali zbioru wspomnianych uczelni w odniesieniu do jednego etatu w danej grupie stanowisk, kalkulacyjne kwoty średniego przyrostu przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych (brutto) przedstawiają się następująco:

1. w grupie stanowisk profesorów - 956,2 zł.
2. w grupie stanowisk: docentów, adiunktów i starszych wykładowców - 833,8 zł.
3. w grupie stanowisk: asystentów, wykładowców, lektorów i instruktorów - 242,6 zł.
4. w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi - 239,6 zł.

Uwaga: w przypadku uczelni podległych innym resortom kwoty te mogą różnić się nieznacznie.

Ad 2. Zwiększenie planu wynagrodzeń w uczelniach państwowych w 2003r. zgodnie z przeznaczeniem budżetowej rezerwy celowej w **całości przeznaczone jest do wykorzystania na ten cel.**

Jednak podobnie jak w latach ubiegłych stopień sfinansowania wyliczonych kwot wynosić będzie 96,1%.

Kwota przekazana uczelniom stanowić będzie sumę iloczynów przeciętnych kwot określonych (w pkt. 1.) w skali zbioru wspólnego dla poszczególnych grup pracowniczych z uwzględnieniem struktury i średniorocznego zatrudnienia danej uczelni w 2002r.

Ad 3. Uzgodnione ze związkami zawodowymi projekty rozporządzeń dotyczące wdrożenia drugiego etapu wzrostu wynagrodzeń uwzględniają określone ustawą zasady kształtowania wynagrodzeń. W celu osiągnięcia określonych wskaź-

ników wystąpiło zróżnicowanie dynamiki wzrostu stawek wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do poszczególnych stanowisk. Przy kształtowaniu "widełek" stawek wynagrodzeń zasadniczych i dodatków funkcyjnych przyjęto zasadę, że górne i dolne stawki wzrosną o zbliżoną kwotę. Zasada ta spełni jednocześnie postulat naszego związku oraz Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego zwięzania "widełek".

Biorąc powyższe pod uwagę dolne i górne stawki wynagrodzeń zasadniczych wzrastają odpowiednio w poszczególnych grupach o:

1. w grupie stanowisk profesorów - w granicach 550 zł,
2. w grupie stanowisk: docentów, adiunktów i starszych wykładowców - w granicach 450 zł,
3. w grupie stanowisk: asystentów, wykładowców, lektorów i instruktorów - w granicach 170 zł,
4. w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi w zależności od grupy zaszerogowania od 120 do 330 zł.

Ad 4. Przejsie pełnej procedury dotyczącej uzgodnień oraz uprawomocnienia się rozporządzeń MENiS pozwala przypuszczać, że oficjalne dokumenty zostaną przekazane uczelniom do wdrożenia około 15 lipca 2003r.

Środki na zwiększenie wynagrodzeń przekazywane będą uczelniom sukcesywnie od sierpnia br. łącznie z comiesięczną transzą przeznaczoną na działalność dydaktyczną.

Ze swojej strony zachęamy Państwa do wcześniejszych działań w porozumieniu z odpowiednimi służbami uczelni w celu określenia zasad wdrożenia II etapu wzrostu wynagrodzeń. Wcześniejsze działania mogą pozwolić na wprowadzenie w życie nowych wynagrodzeń na bieżąco od 1.09.2003r. bez opóźnień. Aby ułatwić Państwu działania przekazujemy w załączeniu:

1. Protokół Ustaleń z 9.06.2003r., w sprawie przeprowadzenia II etapu poprawy poziomu przeciętnych wynagrodzeń.
2. Uzgodnione projekty rozporządzeń MENiS.

W razie zaistnienia jakichkolwiek wątpliwości porośmy o kontakt.

W negocjacjach w imieniu naszego związku uczestniczyli również: Krystyna Andrzejewska, Ewa Małyszko, Piotr Lewandowski, Tadeusz Lisik, Tadeusz Szymański, Julian Srebrny, Jerzy Jackl, którym za istotny wkład w powodzeniu negocjacji serdecznie dziękujemy.

Życzymy owocnych negocjacji z władzami uczelni.

Uwaga! Rozp. MENiS dot. warunków wynagradzania za pracę dla pracowników uczelni państwowych z 1.08.2003 r. znajduje się na stronie internetowej MENiS: (www.menis.gov.pl). /-/

PROTOKÓŁ USTALEŃ
w sprawie przeprowadzenia II etapu poprawy poziomu przeciętnych wynagrodzeń
pracowników państwowych szkół wyższych oraz państwowych wyższych szkół zawodowych
Warszawa, dn. 06.09.2003 r.

W spotkaniach, które odbywały się w okresie od kwietnia do czerwca udział wzięli przedstawiciele:

- Ministerstwa Zdrowia,
- Ministerstwa Kultury,
- Ministerstwa Infrastruktury,
- Ministerstwa Obrony Narodowej,
- Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu,
- Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność",
- Krajowej Rady Nauki Związku Nauczycielstwa Polskiego,
- Federacji Związków Nauczycielstwa Polskiego Szkół Wyższych i Nauki.

Dokonano ustaleń w sprawach:

1. generalnych założeń kształtowania systemu wynagradzania cywilnych pracowników szkolnictwa wyższego. Przyjęto, że **stawki wynagrodzeń będą zmieniane tak, aby docelowo w roku 2004 osiągnięte zostały** ustalone w art. 117a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 września 1990r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385, z późn. zm.) oraz art. 66a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. Nr 96, poz. 590, z późn. zm.) **relacje przeciętnych wynagrodzeń poszczególnych grup pracowników w odniesieniu do kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej.**
2. projektów rozporządzeń „płacowych” dla nauczycieli akademickich oraz pracowników niebędących nauczycielami akademickimi szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych. Uzgodniono, iż podwyższenie minimalnych stawek zostanie dokonane w oparciu o wynikające z ustawy procentowe wskaźniki wzrostu przeciętnych wynagrodzeń w poszczególnych grupach stanowisk skorygowane w oparciu o dane z realizacji I etapu poprawy wynagrodzeń oraz o zmianę poziomu i struktury zatrudnienia w szkołach wyższych, zaś stawek maksymalnych — o kwotę, o którą podwyższona została stawka minimalna. Przyjęto, że górne i dolne stawki wynagrodzeń ustalanych dla poszczególnych stanowisk, zgodnie z porozumieniem z 2001 r., będą wzrastały o zbliżoną kwotę, co spełnia postulat zwięzania “widełek wynagrodzeń” określanych dla poszczególnych stanowisk.
3. sposobu redystrybucji środków na podwyższenie wynagrodzeń pracowników państwowych szkół wyższych i państwowych wyższych szkół zawodowych. **Wielkości środków finansowych przekazywanych poszczególnym uczelniom zostaną określone z uwzględnieniem zasady podziału kwotowego. Kwota przekazywana uczelni będzie stanowiła sumę iloczynów przeciętnych kwot przeznaczonych na poprawę wynagrodzeń na jeden etat w grupach stanowisk i przewidywanego przeciętnego poziomu zatrudnienia w tych grupach, określonego z uwzględnieniem wykonania przeciętnego poziomu i struktury zatrudnienia w roku 2002 w poszczególnych grupach stanowisk w uczelniach MENiS działających na podstawie ustawy z dnia 12 września 1990r. o szkolnictwie wyższym.**
4. **poinformowania rektorów, iż w budżecie roku 2004 będą uwzględnione skutki przechodzące II etapu poprawy wynagrodzeń cywilnych pracowników szkolnictwa wyższego wraz z ich sfinansowaniem w dotacjach podmiotowych szkół wyższych.**

Ustalono, iż w liście kierowanym do rektorów zostanie zawarty, podobnie jak w latach poprzednich, zapis o tym, że środki finansowe na poprawę poziomu wynagrodzeń są w całości przeznaczone na ten cel, a także zapis dotyczący uprawnień związków zawodowych. W liście do rektorów przypomni się także o jawności wynagrodzeń rektorów, prorektorów, dyrektorów administracyjnych i kwestorów wynikającej z art. 117a ust. 4 ustawy o szkolnictwie wyższym i art. 66a ust. 4 ustawy o wyższych szkołach zawodowych.

Ponadto przedstawiciele obecnych na spotkaniu związków zawodowych zgłosili postulat, aby, dla bezpieczeństwa funkcjonowania uczelni w roku 2004, środki przeznaczane na wydatki pozapłacowe (w tym na stypendia doktorantów) zostały powiększone w stosunku do roku 2003.

Załączniki:

1. projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników uczelni państwowych,
2. projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w państwowej uczelni zawodowej.

Podpisali:

- Przedstawiciele Ministerstw: Infrastruktury, Zdrowia i Obrony Narodowej,
- Dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego MENiS p. Teresa Bader,
- Przedstawiciele Związków Zawodowych:

KRN ZNP – Stanisław Dragan,
 Federacja ZNP Szkół Wyższych – Stanisław Różycki,
 KSN NSZZ “S” – Piotr Lewandowski.

WYCIĄG Z ROZPORZĄDZEŃ PŁACOWYCH MENiS

STAWKI UZGODNIONE 9.VI.2003 R. JAKO OBOWIAZUJĄCE OD 1.09.2003 w zł						
STAWKI WYNAGRODZENIA ZASADNICZEGO NA / STAWKI DOD. FUNKCYJNYCH NAUCZ. AKADEMICKICH						
STANOWISKO			Lp	STANOWISKO	Stawki od 9.2003	
	Min	Max			Min.	Max.
1 prof. zwyczajny	3 200	5 400	1	Rektor uczelni I kat.	3 500	5 000
2 prof. nadzw. z tytułem	3 000	4 900	1A	Rektor uczelni II kat.	2 650	3 500
3 prof. nadzw. bez tytułu na-	2 700	4 500	2	Prorektor uczelni I kat.	2 150	3 000
4 docent, adiunkt hab.	2 450	3 800	2A	Prorektor uczelni II kat.	1 400	2 300
			3	Dziekan	850	2 150
5 adiunkt, st. wykładowca ze stopniem dr	2 150	3 400	4	Prodziekan, dyrektor: międzyuczeln.inst (z-du, ośrodka); instytutu na prawach wydz., , centrum ucz.przem.;	530	1 650
6 st. wykładowca bez stopnia dr	1 700	2 700	5	Z-cy dyr. :międzyuczelnianego instytutu (z-du, ośrodka); instytutu na prawach wydziału, centrum ucz.przem.; Dyrektor (kier.): jednostki organizacyjnej wydziału lub innej jednostki; Z-ca dyr.(kier.) jednostki organizacyjnej wydziału lub innej jednostki.	180	820
7 asystent	1 500	2 350	6	Likwidacja kat. – dotychczasowe dod. funkcyjne zawarte są w kat. 5		
8 wykładowca, lektor, instruktor	1 450	2 450	7	Likwidacja kat. – dotychczasowe dod. funkcyjne zawarte są w kat. 5		
STAWKI PRACOWNIKÓW BIBLIOTEK W GRUPIE NA						
1 st. kustosz dyplomowany st. dokumentalista dypl.	1 850	3 400	STAWKI ZA NADGODZINY NAUCZ. AKADEMICKICH (w zł)			
			Lp	STANOWISKO	Min	Max
2 Kustosz dyplomowany Dokumentalista dypl.	1 600	3 050	1	Profesor zwyczajny, prof.nadzwyczajny posiadający tytuł naukowy	48,00	115,20
			2	Prof. nadzw.. ze stop. nauk.dr hab.lub dr; docent, adiunkt ze stop. dr. hab.	40,50	97,20
3 Adiunkt bibl.	1 500	2 400	3	Adiunkt z dr, starszy wykładowca	38,70	77,40
4 Asystent bibl.	1 300	2 050	4	Asystent, wykładowca, lektor, instruktor	27,00	58,50
STAWKI PRAC. NIE BĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI PŁATNYCH W SYSTEMIE MIESIĘCZNYM			STAWKI PRACOWNIKÓW NIE BĘDĄCYCH NAUCZYCIELAMI PŁATNYCH W SYSTEMIE GODZINOWYM			
KATEGORIA	Stawki od 1.9.2003 w (zł)		KAT.	Obowiązujące przy wymiarze czasu pracy:		
	Min	Max		40godz/tydz (zł/godz)		
				Min	Max	
I	790	920	I	4,54	5,29	
II	795	935	II	4,55	5,37	
III	800	950	III	4,57	5,45	
IV	805	980	IV	4,60	5,63	
V	810	1 030	V	4,64	6,05	
VI	820	1 100	VI	4,70	6,48	
VII	830	1 180	VII	4,79	6,91	
VIII	840	1 260	VIII	4,88	7,46	
IX	865	1 360	IX	5,02	8,02	
X	895	1 460	X	5,18	8,71	
XI	925	1 580	XI	5,36	10,00	
XII	960	1 700	STAWKI DODATKÓW FUNKCYJNYCH PRAC. NNA (w zł)			
XIII	1000	1 820	KAT.	Min	Max	
XIV	1050	1 940	1	75	155	
XV	1120	2 060	2	80	165	
XVI	1 195	2 190	3	100	250	
XVII	1 270	2 340	4	120	360	
XVIII	1 345	2 590	5	175	420	
XIX	1 420	2 980	6	225	600	
XX	1 670	3 400	7	400	1400	
XXI	2200	3 880	8	800	1900	
STAWKI za DODATKI BHP (w zł)						
LP	KATEGORIA		Stawki od 1.9.2003			

		Min	Max
1	I STOPIEŃ SZKODLIWOŚCI	30	120
2	II STOPIEŃ SZKODLIWOŚCI	45	150
3	III STOPIEŃ SZKODLIWOŚCI	60	210

Opracowała: Grażyna Maciejko

Ponizej przedstawione Stanowisko zostało ratyfikowane przez Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność". (RED.)

**Stanowisko strony związkowej Komisji Trójstronnej
w sprawie wzrostu wynagrodzeń i emerytur w roku 2004
z dnia 20 maja 2003 r.**

Mimo, iż strona rządowa nie przedstawiła wstępnej prognozy wielkości makroekonomicznych przyjętych do prac nad projektem ustawy budżetowej, strona związkowa postuluje:

1. Ustalenie na rok 2004 wzrostu wynagrodzeń pracowników sfery budżetowej w wysokości równej wskaźnikowi prognozowanej inflacji powiększonemu o 1 punkt procentowy. W przypadku inflacji wykonanej wyższej niż prognozowana rząd dokona odpowiedniej korekty tych wynagrodzeń w roku następnym.
2. Niezależnie od powyższego, z odrębnych środków:
 - a) zrealizowanie wzrostu wynagrodzeń pracowników samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, które wynikają z art.4a ustawy o negocjacyjnym systemie kształtowania wynagrodzeń u przedsiębiorców,
 - b) zrealizowanie kolejnego etapu wzrostu wynagrodzeń pracowników szkół wyższych, wynikającego z art.117a ustawy o szkolnictwie wyższym.
3. Przyjęcie zasady umożliwiającej wzrost wynagrodzeń u przedsiębiorców o wskaźnik wyższy niż określony przez Komisję Trójstronną w przypadkach, gdy uprzednio u przedsiębiorcy wynagrodzenia zostały obniżone.
4. Podwyższenie emerytur i rent z FUS o wskaźnik waloryzacji wynoszący nie mniej niż średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług w 2003 r. powiększony co najmniej o 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w 2003 r. kształtowania wynagrodzeń u przedsiębiorców.

OPZZ
NSZZ "Solidarność"
Forum Związków Zawodowych

-x-x-x-

**MINISTER GOSPODARKI, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Jerzy HAUSNER**

Warszawa, 12 czerwca 2003 r.

według rozdzielnika:
ogólnokrajowe organizacje związków zawodowych zrzeszające
pracowników państwowej sfery budżetowej

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255 z późn. zm.), z upoważnienia Rady Ministrów proponuję w 2004 r. średnioroczny wzrost wynagrodzeń pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń – 0,3 %.

Jednocześnie przedkładam informację o prognozowanych na 2004 r. następujących kategoriach makroekonomicznych:

- wzrost realny produktu krajowego brutto	- 5,0 %
- wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych	- 2,2 %
- przyrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej	- 3,7 %
w tym w sektorze przedsiębiorstw	- 3,6 %
- przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	- 8 828 tys. osób
- stopa bezrobocia na koniec roku	- 17,2%
- zatrudnienie ogółem w państwowej sferze budżetowej	- 679 925 osób

W załączeniu przekazuję informacje o wynagrodzeniach pozostałych pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń w 2003 r.

/-/ Jerzy Hausner

Kleczew, dnia 12.06.2003 r.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność"

Rada Sekcji Krajowej Górnictwa Węgla Brunatnego NSZZ "Solidarność" przesyła stanowiska podjęte przez WZD SKGWB NSZZ "Solidarność" w dniu 23.05.2003 r.

Z poważaniem

Sekcja Krajowa Górnictwa Węgla Brunatnego NSZZ "Solidarność"
Przewodniczący - Zdzisław Boksa

-x-x-

**Stanowisko - nr 2 XII Walnego Zebrania Sprawozdawczo-Wyborczego Delegatów
Sekcji Krajowej Górnictwa Węgla Brunatnego NSZZ "Solidarność"**

Wieleń, dnia 23.05.2003 r.

Zwracamy się z apelem o zajęcie stanowiska w sprawie degradacji rodzimej myśli technicznej w wyniku prowadzonego w sposób destrukcyjny procesu obniżenia rangi i znaczenia Jednostek Badawczo-Rozwojowych. Podmioty te są reprezentantami naszej nauki opartej na jednostkach branżowych.

Plany likwidacji znaczącej części funkcjonujących jeszcze w kraju Instytutów, oparte na propagandowych hasłach i przyjętych planach restrukturyzacyjnych oraz brak uaktywnienia form współdziałania na kierunkach: kopalnia - jednostka badawczo rozwojowa — zakłady zaplecza, doprowadzić mogą do całkowitej likwidacji branż i utratę budowanego przez lata zaplecza i dorobku naukowo - ba-

dawczego.

Protestujemy przeciwko takim formom "uzdrowiania" polskiej myśli technicznej. Protestujemy również przeciwko utrzymaniu w roku bieżącym obniżonych w 2002 roku nakładów na szkolnictwo wyższe. Utrzymanie tego poziomu finansowania doprowadzi do radykalnego obniżenia i pogorszenia, a w niektórych przypadkach, wprost do zaniechania prowadzonych badań i całkowitą likwidację zespołów badawczych tworzonych przez lata w Jednostkach Badawczo-Rozwojowych.

Brak właściwej reakcji na te problemy, może spowodować nieodwracalne skutki w aspekcie perspektywy wchodzenia naszego państwa do Unii Europejskiej.

Przewodniczący zebrania - /-/ podpis nieczytelny

PRZEDRUK: "Dziennik Polski" - 18 lipca 2003 Kraków.

PIENIĄDZE DLA NAUKI - RADA ZAMIAST KOMITETU.

Od maja 2004 roku zamiast Komitetu Badań Naukowych ma działać Rada Nauki. Nowy system finansowania naszej nauki powinien być otwarty na gospodarkę, a podejmowane badania naukowe muszą zwiększać jej konkurencyjność na rynku europejskim - powiedział wczoraj minister nauki i przewodniczący KBN prof. Michał Kleiber.

System finansowania nauki w Polsce wymaga zmian. Środki finansowe przeznaczone na naukę od dziesięciu lat stale maleją, a w 2002 roku zmniejszyły się o 17,87 procent w stosunku do roku 2001. Dotychczas KBN prowadził restrykcyjnie oszczędną politykę dysponowania posiadanymi środkami, ale zdaniem prof. Kleibera, możliwości w tym względzie zostały już wyczerpane i kontynuowanie obecnego stanu prowadzić może jedynie do zatrzymania rozwoju nauki w Polsce. W ramach zmian istniejącego od 12 lat systemu finansowania nauki trwają w Sejmie prace nad projektem nowej ustawy przygotowanym w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji.

W myśl ustawy, Komitet Badań Naukowych ma być zastąpiony Radą Nauki (RN), która będzie organem doradczym ministra nauki. Radę będzie tworzyć 70 osób, wybranych przez ministra nauki z grona kandydatów, zgłoszonych przez rady wydziałów uczelni i rady naukowe instytutów badawczych. Kryterium wyboru ma być aktywność naukowa kandydatów. Mają oni reprezentować wszystkie dziedziny nauki. W ramach Rady Nauki zostaną utworzone trzy komisje: badań podstawowych, badań wykorzystywanych w gospodarce i badań na rzecz obronności.

Kluczem do nowego systemu będzie jawność opinii Rady Nauki i decyzji ministra nauki, który będzie musiał publikować swoje decyzje o finansowaniu danego projektu z budżetu państwa wraz z opinią RN - wyjaśnił prof. Kleiber. Rada Nauki zacznie funkcjonować z końcem kadencji obecnego składu KBN, czyli od maja 2004 roku.

Jak powiedział prof. Kleiber, od ponad roku jest przygotowywany projekt nowej ustawy o finansowaniu nauki.

Trwają jeszcze prace i zbierane są opinie na temat proponowanych zmian.

Badania naukowe stanowią kluczowy element cywilizacyjnego rozwoju społeczeństwa. W szczególności badania naukowe finansowane z budżetu państwa muszą wpływać na zwiększenie konkurencyjności naszej gospodarki na rynku europejskim. Jeżeli takie korzyści zostaną wykazane, z pewnością łatwiej będzie politykom przeznaczyć na nie więcej pieniędzy z budżetu państwa - powiedział minister.

Wyjaśnił też, że oprócz środków z budżetu nauka potrzebuje dotacji z innych źródeł, takich jak Unia Europejska. - Nie możemy liczyć na skokowy wzrost nakładów budżetowych na naukę. Dlatego będziemy tworzyć i wykorzystywać nowe instrumenty finansowe i ekonomiczne, które powinny zachęcać przedsiębiorców do inwestowania w badania. Mówi się o tym od wielu lat, nie osiągając znaczących postępów w tej dziedzinie. Plany te muszą zostać nareszcie zrealizowane - podkreślił.

Po przystąpieniu do UE napłyną do Polski środki finansowe z tzw. funduszy strukturalnych oraz funduszu spójności i zdaniem ministra naukowcy i politycy muszą nauczyć się korzystać z tych środków.

Przed podjęciem decyzji o finansowaniu określonych badań naukowych Rada Nauki będzie musiała spojrzeć w przyszłość, oceniając, co dany instytut może zrobić, a nie tylko, czego dokonał w przeszłości, jak jest w dotychczasowym systemie - zaznaczył profesor.

W marcu 2000 roku, na szczycie w Lizbonie, przywódcy Unii Europejskiej postawili przed Europą nowe, niezwykle ambitne wyzwanie: do 2010 roku gospodarka europejska powinna stać się najbardziej konkurencyjną i dynamicznie rozwijającą się gospodarką na świecie. Uznano, że realizacja tego ambitnego zadania wymagać będzie przeznaczania na badania naukowe w poszczególnych krajach przeciętnie 3 procent PKB.

(PAP)

Toruń, 17.06.2003 r.

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"
Janusz Sobieszczański

Komisja Uczelniana NSZZ "Solidarność" przy Uniwersytecie Mikołaja Kopernika na swoim posiedzeniu w dn. 11.06. 2003 r. podjęła następującą uchwałę:

UCHWAŁA NR 15

KU NSZZ "Solidarność" przy UMK po zapoznaniu się z materiałami dot. projektu preambuły Traktatu Konstytucyjnego Unii Europejskiej, w tym z Manifestem Brukselskim, postanawia podjąć wszelkie działania w celu upowszechnienia Manifestu Brukselskiego i uzyskania poparcia dla określonego w nim stanowiska.

Intencją członków Komisji Uczelnianej NSZZ "Solidarność" jest wsparcie działań grupy posłów orientacji chrześcijańskiej w parlamencie europejskim. Dzięki staraniom tej części parlamentu europejskiego powstał dokument Manifest Brukselski, którego skrót przesyłamy. Dołączamy również list członka parlamentu europejskiego Pani Elizabeth Montfort.

Zwracamy się z gorącą prośbą o uwzględnienie tej ważnej społecznie sprawy w swoich działaniach i aktywne poparcie tej idei.

Jeśli to możliwe prosimy o rozesłanie kopii do wszystkich Komisji Zakładowych wyższych uczelni.

Przewodniczący Komisji Uczelnianej
NSZZ "Solidarność" przy UMK
/-/ Stanisław Biniak

TRAKTAT ZAŁOŻYCIELSKI NOWEJ EUROPY

27 maja br. Prezydium (biuro) Konwencji Europejskiej pod przewodnictwem Valery'ego Giscard d'Estaing opublikowało projekt pierwszej części Traktatu konstytucyjnego Unii Europejskiej.

Tymczasem podczas Konferencji w Parlamencie Europejskim, która odbyła się 3 kwietnia br. na temat "Bóg i Europa", domagaliśmy się w "manifestie z Brukseli" uznania korzeni chrześcijańskich Europy, które ukształtowały naszą wspólną historię i naszą cywilizację. To podstawowe dziedzictwo pozwoliło zbudować Europę jako wspólnotę wartości opartych na poszanowaniu godności ludzkiej i praw człowieka, jej demokracji, wolności i odpowiedzialności, solidarności i pomocniczości oraz poszukiwania wspólnego dobra.

Domagamy się, aby te odwołania się do tych źródeł zostały jasno wyrażone w preambule. Manifest z Brukseli jest w trakcie podpisywania w Parlamencie Europejskim i w Parlamentach Narodowych.

W każdym kraju są licznie podpisywane petycje w tej sprawie. We Francji zapoczątkowała tę akcję Fundacja Służby Politycznej (la Fondation de Service Politique).

Elizabeth Montfort

MANIFEST BRUKSELSKI

Wnioski konferencji Bóg i Europa? Wolność religijna i wolność polityczna w Traktacie założycielskim zjednoczonej Europy Parlament Europejski, 3 kwietnia 2003 r. (wyciąg)

My, Członkowie Parlamentu Europejskiego. Członkowie Parlamentów Narodowych i krajów kandydackich, Delegaci Konwencji Chryścijan dla Europy i Fundacji Służby Politycznej, Reprezentując społeczeństwo obywatelskie Państw członków Unii europejskiej, w łączności z krajami kandydackimi, i jako wniosek prac konferencji w Brukseli "Bóg i Europa", która miała miejsce 3 kwietnia 2003 roku. (...)

Europa powstała z oryginalnej i specyficznej syntezy, która łączy filozofię grecką, prawo rzymskie i kultury germańskie, celtyckie i słowiańskie właśnie dzięki przynależności jej ludów do chrześcijaństwa. Nie będąc wyłącznym źródłem naszej tożsamości i nie wykluczając wkładu innych tradycji filozoficznych, czy duchowych, chrześcijaństwo ukształtowało w sposób determinujący naszą wspólną cywilizację dzięki wartościom wolności i odpowiedzialności, poszanowania godności ludzkiej i prawa, pomocniczości i solidarności. (...)

I. Wolność religijna, wolność polityczna i status Kościołów

Domagamy się w pierwszym rzędzie, aby w przyszłym Traktacie założycielskim zjednoczonej Europy została uznana religijność po to, aby zneutralizować wszelkie ideologiczne i polityczne pokusy instrumentalizacji ludów i religii. (...)

II. Zasada godności osoby ludzkiej

Poza tym domagamy się aby został uznana uniwersalna wartość zasady godności osoby ludzkiej we wszystkich jej przejawach. (...)

Prawo do życia będąc nieodłącznym ontologicznym prawem każdego człowieka powinno być szanowane, honorowane i chronione od poczęcia aż do naturalnej śmierci. (...)

Rodzina oparta na małżeństwie mężczyzny i kobiety tworzy podstawową komórkę społeczeństwa. (...)

Jeżeli władze publiczne, w służbie wszystkich, biorą pod uwagę inne formy wspólnego życia ukazujące się w społeczeństwie, to nie mogą jednak ich zrównywać na płaszczyźnie prawnej z rodziną taką jaką tu zdefiniowaliśmy i której właściwy charakter powinien być chroniony. (...)

(...) najstarsi w społeczeństwie winni się znaleźć w centrum każdego projektu dotyczącego społeczeństwa po to, aby nastąpił trwały rozwój oparty na dostępie każdego do powszechnie uznanych praw ludzkich. Idzie tu nie tylko o dostęp do nauczania, służby zdrowia i zdobycia zawodu, ale też o uznanie godności ludzkiej i kultury życia.

JAK SIĘGNAĆ PO WŁADZĘ ?

Jeszcze Spec Komisja Sejmowa ds. ustawy o radiu i telewizji oraz tzw. afery Rywina nie wydała werdyktu, a już wiemy jak sięgnąć po cząstkową władzę. Oczywiście trzeba koniecznie wydać ustawę!
Ale jak ?

Na projekt obywatelski nie ma co liczyć - po co wszyscy obywatele mają dzierżyć władzę.

Projekt rządowy - trzeba wygrać wybory, a to znaczy być politykiem i przyznawać się do jakiś poglądów lub do ich absolutnego braku.

Dla nie-polityków pozostaje więc uwiesić się z projektem ustawy u jakiejś klamki władzy.

Jest tu jednak pewien kłopot - na większości klamek już coś wisi. A to ustawa o RTV, a to o biopaliwach, a to o kasynach, a to o reklamie papierosów i alkoholu itp.

Klamka Prezydencka (jest ona najbardziej wiarygodna, bo w pałacu) wydała się najodpowiedniejsza dla projektodawców tzw. "Prawa o szkolnictwie wyższym".

Istnieje jednak jeszcze wiele raf, które trzeba pokonać, by Sejm uchwalił ustawę, zawierającą przepisy umożliwiającego przechwycenie władzy w Szkolnictwie Wyższym.

A oto kilka recept umożliwiających ominięcie raf.

System Trzazasty, wielkie słowa często puste: "polska racja stanu", proces boloński, przestrzeń europejska, wartości konstytucyjne itp.

Ogłoszenie rewolucji w zarządzaniu uczelniami (nic się nie zmieni w sposobie zatrudnienia nauczycieli akademickich - patrz przepisy przejściowe).

Stworzenie nowego nazewnictwa w celu obejścia Konstytucji i tzw. uporządkowania istniejącego stanu (w

kęgach naukowców krąży opinia, że gdy ktoś nic już nie ma do powiedzenia, to zajmuje się terminologią).

Aby uzyskać akceptację środowiska - zastosowano sposób kupiecki (każdemu marchewka).

Radę Główną Szkolnictwa Wyższego i Państwową Komisję Akredytacyjną kusi się apanażami, specjalnymi przywilejami, jak koszty delegacji i przejazdów (śmiesznie to wygląda w powadze ustawy sejmowej).

Profesorom tytułarnym zapewniono nietykalność (lecz równocześnie pogroźono palcem: zawsze można zrobić z ciebie wariata i nie dostaniesz świadectwa zdrowia, tracąc pracę).

Resztę nauczycieli akademickich zapewniono w przepisach przejściowych, że zmiany niekorzystne dla nich ich nie dotyczą (lecz tylko na ich obecnych stanowiskach!).

Studentów usatysfakcjonowano faktem, że jako jedyna zainteresowana grupa została dopuszczona do obrad twórców ustawy.

Posłom, którzy nie zostaną wybrani na następną kadencję, ministrom, dyrektorom departamentów itp. itd., obiecano posady profesorów nadzwyczajnych lub wizytujących. Postawiono tu jednak ciężki warunek: nie mogą mieć nic wspólnego ze szkolnictwem wyższym i nauką.

Wydaje się więc, że osiągnięto cel: stworzono prawie nic nie zmieniającą ustawę, ustanawiającą KRASP o mętnych i dublujących się z Radą Główną kompetencjach, a za to o osobowości prawnej, która da możliwość zrobienia tego co się zechce.

/-/ Andrzej Kossuth

-x-x-x-

APEL SKARBNIKA

Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" do Komisji Zakładowych

Uprzejmie proszę o wpłacanie składek członkowskich do KSN NSZZ "Solidarność" na następujący numer konta:

Sekretariat Nauki i Oświaty, Krajowa Sekcja Nauki NSZZ "Solidarność"

00-631 Warszawa, ul. Waryńskiego 12

PKO BP VI O/WARSZAWA

nr rachunku: 21 10201068 123070279

Skarbnik KSN NSZZ "Solidarność"

/-/ Barbara Jakubowska

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ "Solidarność"
zaprasza przedstawicieli Komisji Zakładowych na
seminarium szkoleniowe nt.
PODSTAWY GOSPODARKI FINANSOWEJ SZKÓŁ WYŻSZYCH
w ramach cyklu "Aktywizacja działania Komisji Zakładowych"

Seminarium prawdopodobnie odbędzie się **4. października 2003 r.** (sobota) w Warszawie. Rozpoczęcie planowane jest o godz. 10.15.

Tematy seminarium:

1. Źródła finansowania działalności uczelni.
2. Podstawowy materiał źródłowy analiz finansowych.
3. Ocena oraz prognoza stanu finansowego uczelni.
4. Pytania i odpowiedzi.

Seminarium poprowadzi **dr Artur Holda** z Katedry Rachunkowości Akademii Ekonomicznej w Krakowie.

Do udziału w seminarium szczególnie zapraszamy przewodniczących Komisji Zakładowych oraz przedstawicieli Związku w Senackich Komisjach ds. Budżetu i Finansów. Prosimy o wcześniejsze przygotowanie **wzorów dokumentów finansowych** stosowanych w poszczególnych uczelniach. Przewidywane jest dostarczenie części materiałów szkoleniowych przez organizatora.

Ze względów finansowych seminarium jest organizowane centralnie i nie będzie powtarzane. Możliwa jest tematyczna kontynuacja w przypadku uznania takiej potrzeby.

Pełne aktualne informacje zostaną przekazane we wrześniu z prośbą o dokonywanie zgłoszeń uczestników.

Informacje od września można uzyskiwać w KSN NSZZ "S". Do końca lipca można zgłaszać uwagi i zapytania pod adresem: pillich@rmt7.mt.polsl.gliwice.pl

Wiceprzewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "S"
Wojciech Pillich

-x-x-x-

Uwagi o seminarium nt.

PODSTAWY GOSPODARKI FINANSOWEJ SZKÓŁ WYŻSZYCH

w Warszawie, 4. października 2003r.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ "Solidarność" w ramach cyklu "Aktywizacja działania Komisji Zakładowych" pragnie ułatwić organizacjom zakładowym działanie w zakresie objętym tematem seminarium.

Problemy gospodarki finansowej szkół wyższych nabierają szczególnej ostrości. Obecne finansowe trudności uczelni nie mogą skłaniać do lekceważenia obowiązującego prawa. Czasami może odbywać się to pod hasłem opacznie rozumianej "autonomii uczelni". Ma ona swoje ograniczenia. Konstytucja RP w art. 70 ust. 5 stanowi, że "Zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie". Dla przykładu w zakresie aktualnej podwyżki płac w uczelniach, ustawami które regulują postępowanie są: ustawa budżetowa na rok 2003 oraz ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, wprowadzająca art. 117a do ustawy z 12. września 1990 o szkolnictwie wyższym. Nakładają one obowiązek przeznaczenia wydzielonych środków na podwyżki płac. Zgoda organizacji związkowej na odstąpienie od zapisów ustaw w jednym temacie, czyni ją zakładnikiem władz uczelni i utrudnia egzekwowanie prawa w innych przypadkach. Nie istnieje tu swoboda interpretacji, gdyż art. 8 ust.2 Konstytucji RP stanowi, że "Przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej". Uporządkowanie pojęć, wskazanie na powiązania przyczynowo - skutkowe oraz zakres możliwych postępowania powinny pomóc w racjonalizacji naszych działań w zakresie oceny finansów uczelni.

Wiceprzewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "S"
Wojciech Pillich
Gliwice, 23.07.2003r.

"Wiadomości KSN" Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"
Redaguje zespół: **Maria Wesołowska, Janusz Sobieszkański, Krzysztof Schmidt-Szałowski**
opracowanie językowe: **Jerzy Jackl**
opracowanie techniczne: **Elżbieta Smorczevska**
Adres redakcji: **Krajowa Sekcja Nauki NSZZ "Solidarność"**
ul. Waryńskiego 12, A 221, 00-631 WARSZAWA
tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 660 98 78, kom. 0 603 123 438
e-mail: KSN@interia.pl
<http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>